

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

תשלום פיצויים בגין אימונו וקידומו של שחקן כדורגל (פיצויי הכשרה) – סקירה משווה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: עדו אבגר

כ' בתמוז תשע"ה

7 ביולי 2015

אישור: יובל וורגן, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

מסמך זה נכתב לבקשת חבר הכנסת דב חנין. במסמך נסקרים הנהלים המסדירים את תשלום הפיצויים בגין אימונם וקידומם של שחקני כדורגל צעירים (פיצויי הכשרה) בין מועדונים המשתייכים להתאחדויות כדורגל במדינות בעולם (כללי פיפ"א), וכן בעת מעבר בין מועדונים בתוך ישראל ובתוך מדינות אחרות המשתייכות גם הן לאיגוד התאחדויות הכדורגל האירופיות (Union of European Football Associations – UEFA; להלן: אופ"א) – אנגליה, צרפת, איטליה, ספרד ואירלנד. בנוגע לישראל יוצגו במסמך, נוסף על הנהלים התקפים בנושא, גם סכומי פיצויים שנפסקו בפועל והצעות שהועלו לשינוי הנהלים הקיימים בנוגע לפיצויי ההכשרה. בסיום המסמך מובא סיכום ההבדלים בין ישראל למדינות אחרות בנהלים ותגובת ההתאחדות לכדורגל בישראל על השוואה שנעשתה. כמו כן מובא מידע חלקי על הנהלים בכמה מדינות נוספות.

יובהר כי מסמך זה אינו בגדר סקירה משפטית. כמו כן, מכיוון שחלק מהמידע תורגם משפות זרות, ייתכנו הבדלים בין הגדרות ומונחים המשמשים בו. המידע שמוצג במסמך מתבסס בעיקר על מקורות ראשוניים שאותו, ולא על תשובות של הגורמים הנוגעים בדבר במדינות על פניות ישירות בנושא, ועל כן ייתכן שיש נהלים רלוונטיים נוסף על אלו המוצגים במסמך שלא היו זמינים לנו בעת כתיבתו.

1. רקע

במדינות רבות בעולם, ובכלל זה בישראל, נהוג בנסיבות מסוימות כי בעת מעבר של שחקני כדורגל בין מועדונים ישולמו למועדון שבו היה השחקן רשום בצעירותו (לעתים מדובר בכמה מועדונים) פיצויים בגין אימונו וקידומו של השחקן (להלן: פיצויי הכשרה¹). יש להבחין בין פיצויים אלו ובין תשלומים אחרים שעשויים להתלוות להעברת שחקנים, דוגמת תשלום בגין סיום חוזה העסקה בטרם עת ותשלום תמורת השאלת שחקן.

סוגיית מעברם של שחקני כדורגל מקצועיים בין מועדונים, ובכלל זה סוגיית תשלום פיצויי הכשרה, מוסדרת במערכת תקנות מורכבת שאת רובה ניסחו ארגוני הספורט, שיש להם מידה רבה של אוטונומיה בקביעת הכללים המסדירים את הפעילות בתחומם; על-פי רוב החקיקה המדינתית אינה עוסקת בנושא בפירוט², והאוטונומיה הנרחבת הניתנת לגופי ספורט ברגולציה של פעילותם נחשבת מאפיין מרכזי שמבדיל את הספורט מפעילויות חברתיות וכלכליות אחרות.³

הכללים בדבר העברת שחקנים מגבילים את חופש התנועה של השחקנים בין מעסיקים (הנגזר מחופש התנועה של עובדים בכלל), למשל על-ידי קביעת חלונות זמן אשר רק בהם יתאפשר מעבר של שחקנים או קביעת חובה של תשלום פיצויים למועדון המעביר. הטעם להגבלות הוא הרצון לשמור על יציבות חוזית ועל תחרות הוגנת ומאוזנת, לקדם התפתחות של שחקנים צעירים ולהגן על קטינים.⁴

המודל המקובל כיום להסדרת תשלום פיצויי ההכשרה החל להתגבש בשנת 1995, אז קבע בית-הדין האירופי לצדק (European Court of Justice – ECJ), בפסיקה שלימים קיבלה את הכינוי "פסיקת בוסמן"

¹ מכונים לעתים דמי מעבר או דמי השבחה. באנגלית מכונים על-פי רוב Training Compensation.

² למשל, במחקר שנעשה בעבור הנציבות האירופית עלה כי ב-20 מתוך 27 המדינות האירופיות שנבחנו נושא פיצויי ההכשרה אינו נדון בחקיקה המדינתית, ובמדינות שיש בהן התייחסות לנושא היא נוטה להיות כללית.

Ineum Consulting and Taj (Société d'Avocats), [European Union: Study on training of young sportsmen/women in Europe – Final Report](#), June 2008, p. 107.

³ KEA European Affairs (KEA) and the Center for the Law and Economics of Sport (CDES), [The Economic and Legal Aspects of Transfers of Players](#), January 2013.

⁴ Ibid.

(או "חוק בוסמן"), שהכללים אשר מסדירים מעבר של שחקנים בין מועדונים סותרים את חוקי האיחוד האירופי בדבר חופש התנועה של עובדים.⁵ בשנת 2001 הגיעו הנציבות האירופית (The European Commission), הפדרציה הבין-לאומית לכדורגל (Fédération Internationale de Football Association – FIFA; להלן: פיפ"א) ואופ"א להסכם בלתי פורמלי בדבר העקרונות הראויים להעברת שחקנים.⁶ בעקבות ההסכם פרסמה פיפ"א באותה שנה קובץ תקנות בדבר העברה בין-לאומית של שחקנים, קרי העברה של שחקנים בין מועדונים המשתייכים לאותה התאחדות ייעשה על-פי הכללים הנהוגים באותה התאחדות (שיש להביאם לאישורה של פיפ"א).⁷ ב-2007 פרסמה הנציבות האירופית "ספר לבן" (מסמך ובו הצעה לפעולה בתחום מסוים) בנושא ספורט ובו קבעה בין השאר כי הכללים שניסחה פיפ"א יוצרים מערכת ראויה אשר עומדת בדרישות החוק האירופי ומבטיחה איזון תחרותי בין מועדונים.⁸

מטרתם העיקרית של פיצויי ההכשרה, בתוך ההקשר הרחב של הכללים המסדירים מעבר שחקנים בין מועדונים, היא לעודד התפתחות וקידום של שחקנים צעירים על-ידי הבטחת תשואה עתידית למועדון על השקעתו באימון השחקן הצעיר. יתרה מזו, בעת קביעת סכום הפיצויים נהוג להביא בחשבון (במפורש או במשתמע) שכדי להכשיר שחקן מקצועי אחד יש לאמן מילדות שחקנים רבים שלעולם לא יפתחו קריירה מקצועית בתחום, ועל כן עלות ההכשרה גבוהה הרבה יותר מעלות הכשרתו של שחקן יחיד. לעומת זאת, יש הטוענים כי בפועל העלויות שמועדוני הכדורגל נושאים בהן בגין הכשרת השחקנים אינן יכולות להצדיק מבחינה כלכלית את סכומי הפיצויים המשולמים להן ואינן יכולות להסביר את ההבדלים הגדולים בסכומי הפיצויים המשולמים בעבור שחקנים שונים.⁹

בדוח "שוק ההעברות הגלובלי" של פיפ"א מוערך כי בשנת 2011 שולמו במסגרת העברות בין-לאומיות 185.570 מיליון אירו כפיצויי הכשרה וסולידריות.¹⁰ סכום זה הוא כ-8% מכלל הפיצויים ששילמו מועדונים עבור העברות בין-לאומיות – 2.319 מיליארד אירו.¹¹

⁵ [C-415/93 Union Royale Belges des Societes de Football Association and others v. Bosman and others \(1995\), ECR I-4921.](#)

⁶ EU Work Plan for Sport, Expert Group "Good Governance", [Deliverable 3: Supervision of sports agents and transfers of players, notably young players](#), December 2013; KEA European Affairs (KEA) and the Center for the Law and Economics of Sport (CDES), [The Economic and Legal Aspects of Transfers of Players](#), January 2013.

⁷ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Article 1.2.

⁸ Commission of the European Communities, [White Paper on Sport](#), July 2007.

⁹ Terviö Marko, "Transfer fee regulations and player development", *Journal of the European Economic Association* 4(5), 2006, pp. 957-987.

¹⁰ מנגנון הסולידריות בהעברות בין-לאומיות קובע כי כשעובר שחקן מקצועי בין מועדונים לפני תום חוזהו יועברו 5% מהפיצויים (לא כולל פיצויי הכשרה) ששולמו למועדון המעביר אל המועדונים שהשתתפו בהכשרת השחקן.

¹¹ FIFA, *Global Transfer Market, FIFA T.M.S.*, 2011, in KEA European Affairs (KEA) and the Center for the Law and Economics of Sport (CDES), [The Economic and Legal Aspects of Transfers of Players](#), January 2013.

2. פיצויי הכשרה בישראל

בישראל, כמו במדינות אחרות, קביעת הכללים העיקריים המסדירים את נושא פיצויי ההכשרה בפרט, ומעבר שחקנים בין קבוצות כדורגל בכלל, הם בסמכות ההתאחדות לכדורגל בישראל.¹² סעיף 11א(ב) לחוק הספורט, התשמ"ח-1988 (להלן: חוק הספורט), קובע:

התנאים למעבר של ספורטאים מאגודת ספורט אחת לאחרת [...] לרבות תשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעבור [...] ייקבעו בתקנון [שיתקין האיגוד של ענף הספורט הרלוונטי, ובמקרה זה ההתאחדות לכדורגל בישראל – ע.א.], על בסיס שיקולים אלה: (1) גיל הספורטאים; (2) תקופת פעילותם של הספורטאים באגודה שממנה הם מבקשים לעבור; (3) המשאבים שהושקעו באימונם ובקידומם של הספורטאים.

2.1. מעבר שחקנים בין קבוצות

לפי הנהלים המפורטים בסעיף 12 לתקנון הרישום של ההתאחדות לכדורגל בישראל¹³ ובסעיף 11א לחוק הספורט, שחקן יכול לעבור מקבוצה לא מקצועית לקבוצה מקצועית גם ללא הסכמת הקבוצה המעבירה; שחקן שגילו 15–17 המשחק בקבוצה מקצועית יכול לעבור לקבוצה מקצועית אחרת גם ללא הסכמת הקבוצה המעבירה בתום עונת המשחקים;¹⁴ שחקן שגילו 17–21 שמבקש לעבור לקבוצה מקצועית אחרת ללא הסכמת הקבוצה המעבירה יכול לעבור לאחר תקופת הסגר של שנה אחת בתום עונת המשחקים. בתקופת ההסגר נאסר על השחקן להשתתף בתחרויות באותו ענף ספורט בארץ ומחוצה לה.¹⁵ שחקן שגילו מעל 21 יכול לעבור לקבוצה מקצועית אחרת עם סיום חוזהו בתום עונת המשחקים.

2.2. זכאות לפיצויי הכשרה וקביעת סכום הפיצויים

בתקנון הרישום של ההתאחדות נקבע כי בעת מעבר של שחקן שגילו מעל 15 לקבוצה כדורגל מקצועית, הקבוצה המעבירה זכאית לפיצויים בגין אימונו וקידומו של השחקן.¹⁶ שחקן שגילו מעל 24 רשאי לעבור קבוצה בלי שהקבוצה המעבירה תהיה זכאית לפיצוי כלשהו, אך אם זו הפעם הראשונה שהשחקן עובר

¹² יש לציין כי במרס 2015 הוכרז על פתיחת משא-ומתן בין נציגות שחקני הכדורגל החדשה בישראל ובין קבוצות הכדורגל ומנהלת הליגה על ניסוח הסכם העסקה סטנדרטי חדש שאמור להיכנס לתוקף לקראת עונת 2016/17. ההסכם אמור להיות מבוסס על התנאים הבסיסיים שנקבעו בהסכם שבין אופ"א, ארגון השחקנים העולמי (FIFPro), ארגון הליגות המקצועניות האירופיות (EPFL) והתאחדות המועדונים האירופיים (ECA) בעניין הסכמי העסקה של שחקני הכדורגל (ההתאחדות לכדורגל בישראל, [הודעה לעיתונות: דיון בנושא ההסכם העסקה סטנדרטי לספורטאים](#), 9 במרס 2015). בתנאים הללו אומנם לא נדונו במישרין פיצויי ההכשרה, אך ייתכן שההסכם העסקה החדש שייחתם ישפיע גם על סוגיה זו. לפרטי ההסכם האירופי ראו:

ECA, EPFL, FIFPro and UEFA, [Agreement regarding the minimum requirements for standard player contracts in the professional football sector in the European Union and in the rest of the UEFA territory](#), April 19th 2012.

¹³ ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014.

¹⁴ אם מסר את ההודעה על רצונו לעזוב את הקבוצה בפגרה, הוא רשאי לעזוב בסיומה של עונת ספורט אחת. אם מסר את ההודעה במחצית הראשונה של העונה, הוא רשאי לעזוב בסיומה של אותה עונה.

¹⁵ ועדת אדלר המליצה בדוח הביניים שפרסמה במאי 2014 על ביטול הסדר ההסגר בגין פגיעתו בזכות הבסיסית של הספורטאי להתאמן ולהתחרות בשלב קריטי בהתפתחותו המקצועית. ראו: הוועדה הציבורית בנושא שחרור ומעבר קטינים בין אגודות ספורט (ועדת אדלר), [דוח ביניים לצורך קבלת תגובות הציבור](#), מאי 2014.

¹⁶ ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014, סעיף 12.

אם שחקן עובר לקבוצה לא מקצוענית לא יינתנו פיצויי הכשרה, אך אם השחקן עובר בתוך תקופה קצובה לקבוצה מקצוענית תהיה הקבוצה שממנה עבר השחקן לראשונה זכאית לפיצויים. העברת שחקן שגילו פחות מ-15 אינה כרוכה בתשלום פיצויים.

מהקבוצה שבה שיחק רוב שנותיו, הקבוצה המעבירה זכאית לפיצויים.¹⁷ עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, ציין בהקשר זה כי לעתים קרובות שחקנים עוברים לראשונה בין קבוצות כבר בגיל 15–18. עוד הוא ציין כי כאשר שחקן עובר בפעם הראשונה מהקבוצה ששיחק בה רוב שנותיו בגיל מבוגר, יש לכך השפעה על סכומי הפיצויים שייפסקו.¹⁸ **כלל, סכום הפיצויים נקבע בסיכום בין הצדדים. בהיעדר הסכמה על גובה הפיצויים יקבע את הסכום המוסד למעמד השחקן.**¹⁹

2.2.1. המוסד למעמד השחקן

המוסד למעמד השחקן הוא גוף מעין-שיפוטי אשר הוקם בהתאחדות לכדורגל בשנת 2000 במטרה לקבוע את סכום פיצויי ההכשרה המגיעים לקבוצה המעבירה ולמנוע דרישה מוגזמת לתשלום פיצויים על העברת שחקנים.²⁰ על-פי תקנון הרישום של ההתאחדות, המוסד למעמד השחקן ימנה 5–7 פוסקים, ובהם יושב-ראש המוסד. אופן בחירת הפוסקים אינה מוצגת בתקנוני ההתאחדות, אך מצוין כי הם ייבחרו על-ידי גוף שחבריו הם נשיא בית-הדין העליון של ההתאחדות,²¹ שופט בדימוס ונציג ציבור; את שני האחרונים תמנה נשיאות בית-הדין העליון של ההתאחדות.²²

הכרעת המוסד למעמד השחקן מתקבלת בהרכב של שלושה פוסקים. טענות הצדדים מוגשות בכתב, והכרעת הפוסקים מתקבלת על סמך כתבי הטענות ותגובות הצדדים על כתבי הטענות, ללא דיון בנוכחות הצדדים. החלטת המוסד היא סופית ואינה ניתנת לערעור. על הפוסקים להתבסס בהכרעתם בין השאר על אמות מידה כגון גיל השחקן, מעמדו המקצועי (הקבוצות שבהן שיחק, מספר המשחקים שבהם שיחק במסגרות שונות, התארים האישיים והקבוצתיים שבהם זכה), היתרונות הכלכליים והמקצועיים של הקבוצה הקולטת והתנאים הכספיים שסוכמו בין השחקן לקבוצה הקולטת.²³

מבחינה של 26 החלטות של המוסד למעמד השחקן בשנים 2009–2014 שמסרה לנו ההתאחדות לכדורגל²⁴ עולה כי לצד אמות המידה שהוזכרו לעיל הביאו הפוסקים בחשבון גם את תפקיד השחקן (שוער, חלוץ וכדומה) ואת הפוטנציאל המקצועי והכלכלי שלו; שילובו בקבוצת הבוגרים של המועדון; הזמנתו לסגל הנבחרת (נערים, נוער, צעירים או בוגרים) והשתתפות במשחקיה; משך הזמן שבו התאמן ושיחק במועדון; אם השחקן עבר לקבוצה מקבוצה אחרת – התמורה שניתנה על העברתו, אם ניתנה תמורה; השאלתו של השחקן לקבוצות אחרות;²⁵ תנאי העסקתו של השחקן בשנות משחקו בקבוצה; גילויי יחס שלילי של

¹⁷ ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014, סעיפים 12א(5), ג), ד).

¹⁸ עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל בישראל, דוא"ל, 7 ביולי 2015.

¹⁹ בעבור קבוצות הגיל 15–17 ו-21–24 (בתנאים מסוימים) נקבע בתקנון סכום פיצוי מינימלי (יוצג להלן).

²⁰ ההתאחדות לכדורגל בישראל, [המוסד למעמד השחקן](#), תאריך כניסה: 27 באפריל 2015.

²¹ בית-הדין העליון הוא הערכאה השיפוטית העליונה של ההתאחדות. חבריו נבחרים על-ידי האספה הכללית של ההתאחדות, והם שממנים את נשיאות בית-הדין. ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון היסוד](#), עדכון אחרון: יולי 2012, סעיף 16; [תקנון בית-הדין העליון](#), עדכון אחרון: אוקטובר 2011, סעיפים 1, 3.

²² ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014, סעיף 14.

יצוין כי לפי הנוסח המופיע במהדורה קודמת של תקנון ההתאחדות (ינואר 2001) הגוף הממנה את הפוסקים מורכב משופט בדימוס, מנציג שממנה יושב-ראש ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת ומנציג שממנה מנהל רשות הספורט במשרד החינוך. ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), ינואר 2001.

²³ שם.

²⁴ מקבץ החלטות המוסד למעמד השחקן של ההתאחדות לכדורגל בישראל, התקבל מההתאחדות, דוא"ל, 2 באפריל 2015.

²⁵ מהחלטות המוסד עולה שמחד גיסא, השאלות מרובות, בעיקר אם הן נעשו לאחרונה, עשויות להעיד על חוסר רצון מצד הקבוצה להמשיך ולהשתמש בשירותי השחקן. נוסף על כך עשויים להישקל רווחי הקבוצה מדמי השאלה (אם התקבלו כאלה) וחסכון עלות שכרו של השחקן בתקופות אלו. מאידך גיסא, השאלה של שחקן צעיר ומבטיח מקבוצה המשתייכת לליגה בכירה לקבוצה המשתייכת לליגה נמוכה יותר תמורת דמי השאלה נמוכים עשויה להעיד דווקא על השקעה ארוכת

הקבוצה כלפי השחקן (למשל מניעת השתתפות במשחקים תקופה ארוכה, שעשויה להביא לפיחות במעמדו ובערכו); מידת המאמץ שעשתה הקבוצה המעבירה כדי להשאיר את השחקן בשורותיה – הצעת חוזה העסקה ותנאיו. נוסף על כך בהחלטות המוסד נמתחת לא אחת ביקורת על התנהלות הצדדים בהליך העתירה (סתירות עובדתיות בין גרסאות הצדדים, העלאת טיעוני סרק, אי-הגשת תצהירים חתומים ואף הגשת תצהירים שקריים). ההתאחדות לכדורגל ציינה בהקשר זה כי הפרמטרים שהוזכרו לעיל הם למעשה "מעגלים משניים" של פרמטר המעמד המקצועי של השחקן, שקבוע בתקנון ההתאחדות.²⁶

2.2.2. סכום פיצויים מינימלי

תקנון ההתאחדות קובע סכום פיצויים מינימלי שהקבוצה המעבירה זכאית לקבל תמורת העברה (בתנאים מסוימים) של שחקנים בקבוצות הגיל 15–17 ו-21–24. סכום הפיצויים המינימלי בגין העברת שחקן שגילו בין 15 ל-17 שנים נקבע על סמך מספר השנים שבהן התאמן במועדון מאז היה בן 12, ויכול להגיע עד ל-180,000 ש"ח.²⁷ הזכאות לפיצויים מותנית בכך שהשחקן היה רשום בקבוצה (לרבות בדרך של השאלה) לפחות שתי עונות רצופות לפני מועד מתן ההודעה על רצונו לעבור, וכן בכך שהשחקן השתתף ביותר מ-25% מ-30 המשחקים הרשמיים של הקבוצה שקדמו למועד מתן ההודעה וביותר מ-25% מ-30 המשחקים הרשמיים של הקבוצה לאחר מתן ההודעה.²⁸

סכום הפיצויים המינימלי בגין העברה ראשונה של שחקן שגילו בין 21 ל-24 אשר שיחק בקבוצה מרבית שנותיו נקבע על סמך מספר השנים שבהן התאמן במועדון מגיל 12 עד גיל 21, ועשוי להגיע לסכום של כ-1.1 מיליון ש"ח.²⁹ זכאות הקבוצה לפיצוי מינימלי על העברת שחקן שגילו בין 21 ל-24 מותנית בסירוב השחקן לחוזה העסקה שתוקפו לפחות עד העונה שבה יהיה גילו 24, בשכר ברוטו לעונה שלא יפחת משליש סכום הפיצוי המצטבר לפי טבלת ההעברות.³⁰

יש לציין כי מתוך 26 החלטות של המוסד למעמד השחקן מהשנים 2009–2014, בשלושת המקרים שבהם נדרש המוסד למעמד השחקן לקבוע את גובה הפיצוי לפי סכום הפיצוי המינימלי הקבוע בתקנון הרישום (מקרה אחד של העברת שחקן שגילו פחות מ-17 ושני מקרים של העברת שחקנים בני 21–24), מתחו הפוסקים ביקורת על הקריטריונים הקשיחים ועל גובה הסכומים המופיעים בתקנון וטענו כי הם אינם

טווח של הקבוצה בשחקן, שכן היא מאפשרת לו לצבור שעות משחק מרובות יותר וכך לצבור ניסיון ולהתקדם מבחינה מקצועית.

²⁶ עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל בישראל, דוא"ל, 7 ביולי 2015.

²⁷ סכום הפיצוי המינימלי יהיה הסכום המצטבר של הסכומים הנקובים בעבור כל שנה שבה שיחק השחקן בקבוצה מגיל 12 ועד גיל 17 עד לפרק זמן של 5 שנים: גיל 12–13 – 10,000 ש"ח, גיל 13–14 – 20,000 ש"ח, גיל 14–15 – 30,000 ש"ח, גיל 15–16 – 50,000 ש"ח, גיל 16–17 – 70,000 ש"ח. ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014, נספח י"ז. אם השחקן עבר לקבוצה המשתייכת לליגה השנייה ישולמו 70% מהסכומים הנקובים בטבלה; אם השחקן עבר לקבוצה המשתייכת לליגה השלישית ישולמו 30% מהסכומים הנקובים בטבלה. שם, סעיף 12.1א(2).

²⁸ שם, סעיף 12.1א(3).

²⁹ סכום הפיצוי המינימלי יהיה הסכום המצטבר של הסכומים הנקובים בעבור כל שנה שבה שיחק השחקן בקבוצה מגיל 12 ועד גיל 21, עד לפרק זמן של 9 שנים: גיל 12–15 – 54,000 ש"ח בעבור כל שנה, גיל 15–21 – 162,000 ש"ח בעבור כל שנה. ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014, נספח ט"ז.

³⁰ אם הציעה הקבוצה שכר הגבוה משליש הסכום המצטבר, היא תהיה זכאית לפיצוי שלא יפחת משילוש הסכום שהציעה. אם הציעה הקבוצה שכר הנמוך משליש הסכום המצטבר או לא הציעה לו שכר כלל יקבע המוסד למעמד השחקן את סכום הפיצוי.

יש לציין כי באחת העתירות שהוגשו למוסד למעמד השחקן טען בא כוחו של השחקן כי כוונת התקנון בסוגיה זו היא שבמקרה שבו לא הציעה הקבוצה המעבירה חוזה לשחקן אין היא זכאית לפיצוי כלל. יש להבהיר כי התקנון אינו עוסק ישירות במצב שבו לא הוצע לשחקן חוזה אלא למצב שבו לא הוצע לשחקן שכר (במצב זה, כאמור, יקבע המוסד למעמד השחקן את גובה הפיצוי), וייתכן ששני מצבים אלו אינם זהים. במקרה הזה, פוסקי המוסד למעמד השחקן קבעו שהקבוצה זכאית לפיצוי בגין תרומתה לאימונו וקידומו של השחקן, אך לא דנו ספציפית בטענת בא כוחו של השחקן. מקבץ החלטות המוסד למעמד השחקן של ההתאחדות לכדורגל בישראל, התקבל מההתאחדות, דוא"ל, 2 באפריל 2015.

מתאימים לשוק הישראלי, ואם ההחלטה הייתה נתונה בידם היו פוסקים פיצויים נמוכים משנקבע בתקנון.³¹

2.2.3. פיצויים שנקבעו בפועל

מתשובת ההתאחדות לכדורגל על פנייתנו עולה כי אין להתאחדות מידע על גובה פיצויי ההכשרה במקרים שבהם הסכום נקבע בהסכם בין הצדדים, ופרטי ההסכמים האלה אינם מדווחים לרשות לבקרת תקציבים בהתאחדות.³² מבחינה של 26 החלטות של המוסד למעמד השחקן מהשנים 2009–2014 עולה כי בכל המקרים הרלוונטיים³³ החליטו הפוסקים כי הקבוצה המעבירה זכאית לפיצויי הכשרה. נפסקו פיצויים של כ-213,000 ש"ח בממוצע; הסכום המינימלי שנפסק הוא 10,000 ש"ח והסכום המקסימלי – כ-1.25 מיליון ש"ח. בניכוי שתי ההחלטות שבהן נפסקו סכומים גבוהים במיוחד היות שהפוסקים היו מחויבים לפסוק סכום פיצויים מינימלי על-פי תקנון ההתאחדות – מקרים שבהם, כאמור, הביעו הפוסקים מורת רוח מגובה הסכום שעליהם לפסוק – סכום הפיצויים בפסיקות שנבחנו הוא 125,000 ש"ח בממוצע, והסכום המרבי שנפסק הוא 850,000 ש"ח. ברוב הפסיקות (15 מקרים) סכום הפיצויים נמוך מ-100,000 ש"ח, ורק בארבעה מקרים סכום הפיצויים גדול מ-200,000 ש"ח.

לוח 1. סיכום הנהלים בדבר העברות המחייבות פיצויי הכשרה בישראל

גיל השחקן	תנאי למעבר בהיעדר הסכמה	אופן קביעת הפיצוי בהיעדר הסכמה	סכום פיצויים מינימלי
15–17	סיום עונת משחקים אחת	המוסד למעמד השחקן	עד 180,000 ש"ח
17–21	כניסה לתקופת הסגר של שנה מתום עונת המשחקים	המוסד למעמד השחקן	לא נקבע
21–24	סיום חוזה בתום עונת המשחקים	המוסד למעמד השחקן	עד כ-1.1 מיליון ש"ח ³⁴
מעל 24 (העברה ראשונה ³⁵)	סיום חוזה בתום עונת המשחקים	המוסד למעמד השחקן	לא נקבע

2.2.4. הצעות לשינוי הנהלים הקיימים בנוגע לפיצויי ההכשרה

שרת התרבות והספורט מינתה במאי 2012 את ועדת אדלר כדי להמליץ על ההסדר הרצוי בנושא שחרור קטינים ומעבר של קטינים בין אגודות ספורט. הוועדה המליצה בדוח הביניים שפרסמה במאי 2014³⁶ לקבוע בחוק הספורט שתי קטגוריות של שחקנים קטינים – מתחת לגיל 15 ובני 15–18 – ולבטל את

³¹ שם.

³² עו"ד רותם קמר, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל בישראל, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום "דמי השבחה" בגין מעבר שחקני כדורגל בין קבוצות, דוא"ל, 1 באפריל 2015.

³³ במקרה אחד נמחקה העתירה והומלץ להעביר את המחלוקת למוסד לבוררות עקב קיומו לכאורה של הסכם תקף בין השחקן לקבוצה – שאלה שההכרעה בה אינה בסמכות המוסד למעמד השחקן. הפוסקים ציינו כי לפי קביעת המוסד לבוררות בדבר תקפות ההסכם ייתכן שיהיה מקום למי מהצדדים לפנות בעתירה מחודשת אל המוסד למעמד השחקן. מקבץ החלטות המוסד למעמד השחקן של ההתאחדות לכדורגל בישראל, התקבל מההתאחדות, דוא"ל, 2 באפריל 2015.

³⁴ מותנה בסירוב השחקן לחוזה העסקה שתוקפו לפחות עד העונה שבה יהיה גילו 24, בשכר ברוטו לעונה שלא יפחת משליש סכום הפיצוי המצטבר.

³⁵ כאמור, חובת תשלום הפיצויים חלה רק בהעברה ראשונה מהקבוצה שבה שיחק השחקן מרבית שנותיו.

³⁶ הוועדה הציבורית בנושא שחרור ומעבר קטינים בין אגודות ספורט (ועדת אדלר), [דוח ביניים לצורך קבלת תגובות הציבור](#), מאי 2014.

ההפרדה הקיימת כיום בחוק של ספורטאים קטינים שגילם מעל 17 משאר הספורטאים הקטינים. הוועדה המליצה כי בעת מעבר שחקן שגילו 15–18 מהקבוצה שבה הוא משחק לקבוצה אחרת בליגה הבכירה או מליגה נמוכה אל הליגה הבכירה, יהיה אפשר לגבות פיצויי הכשרה. בקביעת סכום פיצויי ההכשרה שישולמו יישקלו בין השאר המשאבים שהושקעו באימונו ובקידומו של הספורטאי.³⁷ הוועדה המליצה כי במקרים שבהם תוכיח הקבוצה שהשקיעה באימון ספורטאי יותר מהסכום שגבתה בגין האימון שלו (הסכומים ששילמו הוריו של הספורטאי ומוסדות ציבור), היא תהיה זכאית לתגמול בשיעור ההפרש. לעומת זאת, אגודה שהשקיעה פחות ממה שקיבלה מהורי הספורטאי וממוסדות ציבור לא תהיה זכאית לפיצויי הכשרה.³⁸

עוד המליצה הוועדה לחייב את איגוד הספורט לקבוע תקנון ובו פירוט המקרים שבהם ישולמו פיצויי הכשרה בגין מעבר של שחקנים קטינים והפרמטרים לקביעת הפיצוי הכספי (אפשר לקבוע בו גם סכום פיצויים מרבי). הפרמטרים האפשריים שהוועדה מציעה הם בין השאר מספר האימונים השבועיים הנערכים על-ידי מאמן מקצועי ומאמן כושר, ליווי של תזונאי, ליווי של פסיכולוג, שירותי חינוך (במועדונים שמספקים שיעורי עזר וסיוע בלימודים), השקעה במגרשים, מתקנים ועזרים, אספקת מדים והסעות. הוועדה המליצה כי אם איגוד הספורט לא יקבע תקנון יחול תקנון גנרי שיותקן מטעם שר התרבות והספורט.

הוועדה המליצה גם להסדיר בחוק הספורט הקמת ועדה מקצועית בכל ענף ספורט שתפקידה יהיה לקבוע וליישם את התקנות בנושא פיצויי הכשרה בעת מעבר של קטינים ולהחליט על סכום הפיצויים בכל מקרה ומקרה. בוועדה יהיו חברים נציג איגוד הספורט, נציג ארגון הספורטאים ונציג ציבור. אם איגוד הספורט לא יקים את הוועדה כנדרש תוקם ועדה מקצועית מטעם שר התרבות והספורט, ואם לא תוקם ועדה מקצועית בתום שישה חודשים מתיקון החוק תיאסר גביית פיצויי הכשרה.

ראוי להדגיש כי המלצות ועדת אדלר עוסקות במעבר של שחקנים קטינים בלבד. ממשד התרבות והספורט נמסר כי המשרד יחל בהכנת תיקוני החקיקה הנדרשים בחוק הספורט אחרי שהשר הנכנס יאמץ את מסקנות הוועדה.³⁹

במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת ציין עו"ד רותם קמר, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, שלא הגיעו להתאחדות טענות בדבר הוגנות הנהלים הקיימים בנושא פיצויי ההכשרה (אם כי מטבע הדברים, כאשר סוגיה שכזאת מוכרעת במוסד בוררות ייתכן שאחד הצדדים אינו מרוצה מההחלטה שהתקבלה), וכי למיטב זיכרונו, במהלך השנים הוגשה רק תביעה אחת לבית-המשפט נגד החלטה של המוסד למעמד השחקן, והיא הסתיימה בפשרה בין הצדדים.⁴⁰ ממשד התרבות והספורט נמסר כי התקבלו תלונות

³⁷ ההתאחדות לכדורגל ציינה בהקשר זה כי אף שנכון עקרונית לקשור בין השקעת המועדון בהכשרה ובין סכום הפיצוי, יש לזכור שבישראל הכשרת השחקנים ממומנת על-ידי גורמים פרטיים, ההורים, הרשויות המקומיות וכדומה. במצב שכזה קשירת סכום הפיצוי במידת ההשקעה הכלכלית בהכשרת השחקן עשויה לפגוע במועדונים קטנים ודלי תקציב ולתגמל דווקא את המועדונים המבוססים. עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל בישראל, דוא"ל, 7 ביולי 2015.

³⁸ נראה שהמלצה זו עומדת בסתירה לתפיסה שפיצויי ההכשרה צריכים לפצות על ההשקעה שכרוכה בהכשרת שחקנים רבים ולא רק בהכשרת השחקן היחיד אשר עובר קבוצה, תפיסה ששותפים לה כנראה גם חברי הוועדה, שכן הם מציעים בדברי ההסבר להמלצה לאפשר גביית פיצויי הכשרה בענף הכדורגל והכדורסל משום ש"כדי להגיע לקבוצה של שחקנים ברמה תחרותית על האגודה לגדל מספר גדול של ילדים ונוער במסגרות של חוגים רבים".

³⁹ ד"ר אורי שפר, ראש מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט, מכתב תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום "דמי השבחה" בגין מעבר שחקני כדורגל בין קבוצות, 26 במרס 2015.

⁴⁰ עו"ד רותם קמר, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל בישראל, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום "דמי השבחה" בגין מעבר שחקני כדורגל בין קבוצות, דוא"ל, 1 באפריל 2015.

מדובר בתביעה שהוגשה לבית-המשפט המחוזי כנגד החלטה של המוסד למעמד השחקן בבקשה להפחית מסכום הפיצוי שקבע המוסד – 95,000 ש"ח. בהמלצת השופטת הגיעו הקבוצה המעבירה והשחקן להסדר שלפיו ישלם השחקן לקבוצה

אחדות בנושא מעבר של קטינים בין אגודות ספורט, ולא רק בענף הכדורגל אלא בעיקר בענף הכדורסל, ולכן מינתה שרת התרבות והספורט את ועדת אדלר,⁴¹ שחלק מהמלצותיה הוזכרו לעיל.

עמדת נציגות שחקני הכדורגל בישראל

ביוני 2015 פורסמה באתר נציגות שחקני הכדורגל בישראל עמדתה בנוגע לסוגיות שנדונו במסמך זה.⁴² עמדת הנציגות היא שכלל, יש לאפשר לשחקנים מעבר חופשי בין קבוצות ללא כל תנאי או תמורה. במקרים חריגים יהיה אפשר לקבוע חובת תשלום של דמי השבחה, בהתקיים ארבעה תנאים: נחתם הסכם הגון ובכתב בין הצדדים; הקבוצה קיימה במלואן את תקנות הספורט ואת תנאי החוזה עם השחקן; הקבוצה הוכיחה כי השקיעה באימונו ובקידומו של השחקן סכומים גדולים מאלו שהשקיע השחקן עצמו; גיל השחקן הוא 18–24. סכום דמי ההשבחה ייקבע בהסכם בין "הנציגות הרלוונטית לבין האיגוד הרלוונטי", ויתבסס בין השאר על שיקולים דוגמת גיל השחקן, תקופת פעילותו בקבוצה ועלות ההשקעה בו. נציגות השחקנים מבהירה בעמדתה כי לנוכח הסכסוכים הרבים שמתגלעים סביב מעבר שחקנים בין קבוצות וההשפעה של הנושא על זכויות השחקן, יש להסדיר את הנושא באמצעות נוהל שיגובש בשיתוף נציגות השחקנים ויכלול פיקוח של ההתאחדות לכדורגל והרשות לבקרה תקציבית.

3. פיצויי הכשרה בגין העברות בין-לאומיות

כאמור, הגורם האחראי לקביעת הנהלים בדבר פיצויי הכשרה בהעברות בין-לאומיות הוא פיפ"א. הנהלים הרלוונטיים מופיעים בקובץ התקנות "Regulations on the Status and Transfer of Players", אשר פורסם לראשונה לאחר שהותאם לסיכום בין הנציבות האירופית, פיפ"א ואופ"א ביולי 2001. מאז עודכן הקובץ פעמים אחדות, ולאחרונה – באפריל 2015.⁴³

3.1. זכאות לפיצויי הכשרה

לפי נוהלי פיפ"א ישולמו פיצויי הכשרה למועדונים שבהם הוכשר השחקן כאשר השחקן חותם על חוזה ההעסקה הראשון כשחקן מקצועי במועדון שמשתייך להתאחדות שאינה ההתאחדות שהמועדון שבו הוא היה רשום קודם לכן משתייך אליה, ובכל פעם ששחקן מקצועי עובר בין מועדונים המשתייכים לשתי התאחדויות שונות, עד סיום העונה שבמהלכה ימלאו לשחקן 23 שנה.⁴⁴ יצוין כי מניסוח הדברים לא ברור עד תום אם מגבלת הגיל תקפה גם בחתימה על חוזה מקצועי ראשון, או שבמקרה כזה חובה לשלם פיצויים גם אחרי גיל 23. בין כך ובין כך, חתימה של שחקן שגילו מעל 23 שנה על חוזה מקצועי ראשון עם מועדון המשתייך להתאחדות ממדינה אחרת אינה נראית בעלת סבירות גבוהה. עו"ד אפרים

47,500 ש"ח, ובתמורה יוכל לעבור לקבוצה אחרת לאלתר. ה"פ 14213-11-14 פלוני נ' ההתאחדות לכדורגל בישראל – המוסד למעמד השחקן ואח', 9 בדצמבר 2014.

⁴¹ ד"ר אורי שפר, ראש מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט, מכתב תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום "דמי השבחה" בגין מעבר שחקני כדורגל בין קבוצות, 26 במרץ 2015.

⁴² ניר אלון, ראש חטיבת הספורט בהסתדרות המעו"ף, עמדת הנציגות החדשה של שחקני הכדורגל בנושא פיצויי הכשרה בענף הספורט בישראל, 3 ביוני 2015.

⁴³ FIFA, Regulations on the Status and Transfer of Players, April 2015.

⁴⁴ Ibid, Article 20.

ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, ציין בתשובה על פנייתו בנושא כי מגבלת הגיל לעניין פיצויי ההכשרה בהעברות בין-לאומיות חלה בשני המקרים.⁴⁵

פיצויי ההכשרה לא ישולמו במקרה שהמועדון המעביר הפסיק את חוזה ההעסקה של השחקן ללא סיבה מוצדקת (בלי לפגוע בזכויות הפיצויים של מועדונים שבהם הוכשר השחקן בעבר), במקרה שהשחקן עובר למועדון מהקטגוריה הרביעית (הקטגוריה הנמוכה ביותר מבחינת רמת ההשקעה בהכשרת שחקנים) ובמקרה שהשחקן עובר לשחק כשחקן חובב.⁴⁶

3.2. אופן חישוב הפיצויים

סכום הפיצויים יחושב לפי מספר השנים שהשחקן התאמן בכל מועדון מגיל 12 עד גיל 21, אלא אם כן הוא החל את הכשרתו אחרי גיל 12 או יש ראיות ברורות שהכשרתו של השחקן הסתיימה לפני הגיעו לגיל 21.⁴⁷ אם המעבר אינו מעבר ראשון ישולמו הפיצויים למועדון האחרון שבו היה השחקן רשום בעבור תקופת הכשרתו בו.⁴⁸

חישוב הפיצויים נעשה על סמך חלוקה של מועדוני הכדורגל לארבע קטגוריות לפי מידת ההשקעה הכספית שלהם בהכשרת שחקנים. מובאת בחשבון הקטגוריה שהמועדון שהשחקן עובר אליו משתייך אליה, קרי עלות ההכשרה המשוערת שהייתה מושגת על המועדון אם היה מכשיר את השחקן בעצמו, ולא עלות ההכשרה בפועל במועדון שבו הוכשר השחקן.⁴⁹ לצורך חישוב הפיצויים ארבע שנות ההכשרה הראשונות (בגיל 12–15) נחשבות כאילו המועדון משתייך לקטגוריה הרביעית.⁵⁰

סכום הפיצוי בעבור שנת הכשרה בכל קטגוריה מבוסס על מכפלת עלות ההכשרה של שחקן אחד במשך שנה ב"פקטור השחקן" – מספר השחקנים הצעירים שיש לאמן בשביל להכשיר שחקן מקצועי אחד.⁵¹ בשנת 2014 נקבע סכום הפיצוי בעבור שנת הכשרה במועדון החבר באופ"א (שבו חברה גם ישראל) המשתייך לקטגוריה הראשונה ל-90,000 אירו; בעבור שנת הכשרה במועדון המשתייך לקטגוריה השנייה – 60,000 אירו; בעבור שנת הכשרה במועדון המשתייך לקטגוריה השלישית – 30,000 אירו; בעבור שנת הכשרה במועדון המשתייך לקטגוריה הרביעית – 10,000 אירו. מועדוני הכדורגל בישראל השתייכו בשנת 2014 לקטגוריה השלישית והרביעית.⁵² אם מתגלעת מחלוקת בנוגע לתשלום פיצויי

⁴⁵ עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל בישראל, דוא"ל, 7 ביולי 2015.

⁴⁶ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Annex 4, Article 2.2.

⁴⁷ Ibid, Annex 4, Article 1.

⁴⁸ Ibid, Annex 4, Article 3.1.

⁴⁹ Ibid, Annex 4, Article 5.1.

במסמך הפרשנות של קובץ התקנות הובהר כי אופן חישוב זה נותן תמריץ שלילי למועדונים לשכור שחקנים ממדינות אחרות רק בגלל שעלויות ההכשרה שם אינן גבוהות. ראו:

FIFA, [Commentary on the Regulations for the Status and Transfer of Players](#), Annex 4, Article 5.1.

⁵⁰ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Annex 4, Article 5.3.

במסמך הפרשנות של קובץ התקנות צוין כי ההחלטה על פיצויים נמוכים בעבור ארבע שנות ההכשרה הראשונות נקבעה כדי שהפיצויים בעבור שחקנים צעירים מאוד לא יהיו גבוהים בצורה בלתי סבירה. ראו:

FIFA, [Commentary on the Regulations for the Status and Transfer of Players](#), Annex 4, Article 5.3.

⁵¹ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Annex 4, Article 4.1.

⁵² FIFA, [Circular letter no. 1418: Regulations on the Status and Transfer of Players – Categorisation of clubs and registration periods](#), May 2nd 2014.

הכשרה הצדדים יכולים לפנות אל המוסד ליישוב מחלוקות של פיפ"א (Dispute Resolution Chamber – DRC) כדי שיכריע בדבר סכום הפיצויים לפי הנהלים שיוצגו להלן ונסיבות המקרה הספציפי.⁵³

נוסף על פיצויי ההכשרה נקבע גם **מנגנון סולידריות** (Solidarity Mechanism / Solidarity Contribution), שלפיו אם שחקן מקצועי עובר בין מועדונים לפני תום חוזהו יועברו 5% מהפיצויים (לא כלול פיצויי הכשרה) ששולמו למועדון המעביר למועדונים שהשתתפו בהכשרת השחקן מגיל 12 עד גיל 23.⁵⁴

3.3. המוסד ליישוב מחלוקות (Dispute Resolution Chamber – DRC)

המוסד ליישוב מחלוקות של פיפ"א (Dispute Resolution Chamber – DRC) הוא גוף בוררות ויישוב מחלוקות שפועל על בסיס ייצוג שווה של שחקנים ומועדונים. חברי המוסד הם יושב-ראש וסגן יושב-ראש עצמאיים, 12 חברים שממונים בהמלצת ארגוני השחקנים ו-12 חברים שממונים בהמלצת המועדונים או הליגות.⁵⁵

בסמכות המוסד לדון במחלוקות בין מועדונים ושחקנים בנוגע לסנקציות ולדרישות פיצויים בעקבות טענות על הפרת חוזה במסגרת העברות בין-לאומיות, במחלוקות בין מועדונים ושחקנים בעלות ממדים בין-לאומיים שקשורות להעסקה⁵⁶ ובמחלוקות בנוגע לפיצויי הכשרה ותשלומי סולידריות בין מועדונים המשתייכים להתאחדויות שונות.⁵⁷

ככלל, פסיקות המוסד מתקבלות בהרכב של שלושה שופטים לפחות, ובהם יושב-ראש המוסד או סגנו. שופט יחיד יכול לדון במקרים שאין בהם מחלוקות עובדתיות או משפטיות מורכבות. מקרים בעלי נגיעה לסוגיות יסוד יועברו לדיון בהרכב שבו מספר שווה של נציגים למועדונים ולשחקנים.⁵⁸ רוב דיוני המוסד מתנהלים על בסיס הצהרות, עדויות ומסמכים בכתב. בשעת הצורך יוזמו הצדדים לשימוע בעל פה, וכל צד יישמע פעם אחת במהלך הדיון.⁵⁹ אפשר לערער על החלטות המוסד בפני בית-הדין לבוררות בספורט (Court of Arbitration for Sport).⁶⁰

משמעות הדבר היא שבמקרה של העברת שחקן זר למועדון ישראלי שבגינה המועדון המעביר זכאי לפיצויי הכשרה, מועדונים ישראליים יידרשו לשלם 10,000–30,000 יורו בעבור כל שנת הכשרה של השחקן. כך, סכום הפיצוי עשוי להגיע ל-220,000 אירו.

⁵³ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Annex 4, Article 5.4.

במסמך הפרשנות של קובץ התקנות צוין כי נטל ההוכחה הוא על המועדון שטוען כי גובה הפיצוי המחושב לפי הפרמטרים הקבועים בתקנות אינו פרופורציונלי לנסיבות המקרה. ראו:

FIFA, [Commentary on the Regulations for the Status and Transfer of Players](#), Annex 4, Article 5.4.

⁵⁴ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Article 21; Annex 5, Article 1.

בעבור כל אחת מארבע השנים שמגיל 12 עד גיל 15 ישולם 0.25% מסכום הפיצוי, ובעבור כל אחת משמונה השנים שמגיל 16 עד גיל 23 ישולם 0.5% מסכום הפיצוי.

⁵⁵ FIFA, [Dispute Resolution System](#), retrieved: May 27th 2015; FIFA, [Rules governing the Procedures of the Players' Status Committee and the Dispute Resolution Chamber](#), December 2014, Article 4.

⁵⁶ במקרים כאלה הצדדים האמורים יכולים לבקש מפורשות (בכתב) שהעניין יוכרע במוסד לבוררות ברמה הלאומית, ובלבד שאופני העבודה של מוסד זה מבטיחים הליך הוגן ומכבדים את עקרון הייצוג השוויוני של שחקנים ומועדונים.

⁵⁷ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Article 22, 24.

⁵⁸ Ibid, Article 24.

⁵⁹ FIFA, [Rules governing the Procedures of the Players' Status Committee and the Dispute Resolution Chamber](#), December 2014, Articles 9, 11.

⁶⁰ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Article 24.

3.3.1. מודל להפעלת מוסד לאומי ליישוב מחלוקות (National Dispute Resolution – NDRC) (Chamber)

בשנת 2007, בעקבות מה שראו בפיפ"א כהצלחה של המוסד ליישוב מחלוקות (שהחל לפעול בשנת 2002) בהעלאת הוודאות המשפטית בכדורגל העולמי, ובשל המספר המועט של המדינות שפעלו בהן מוסדות ליישוב מחלוקות שאופני העבודה שלהם מבטיחים, לדעת אנשי פיפ"א, הליך הוגן ומכבדים את עקרון הייצוג השוויוני של שחקנים ומועדונים, הוציאה פיפ"א קובץ נהלים מומלצים להפעלת מוסדות ליישוב מחלוקות ברמה הלאומית לפי עקרונות הפעולה של המוסד ליישוב מחלוקות של פיפ"א, ובראשם עקרון הייצוג השוויוני של שחקנים ומועדונים.⁶¹

לפי הנהלים המוצעים יורכב המוסד הלאומי ליישוב מחלוקות מיושב-ראש ומסגן יושב-ראש (משפטנים) שנציגי השחקנים והמועדונים יבחרו בהסכמה מתוך רשימה שבה חמישה מועמדים לפחות שיגבש הוועד המנהל של ההתאחדות, שלושה עד עשרה נציגים שיבחר ארגון השחקנים ושלושה עד עשרה נציגים שיבחרו המועדונים או הליגה. דיוני המוסד יתנהלו בהרכב של שלושה חברים לפחות, ובהם היושב-ראש או סגנו ומספר שווה של נציגים מטעם השחקנים ומטעם המועדונים.⁶² דיוני המוסד יתבססו על הצהרות, עדויות ומסמכים בכתב, ובשעת הצורך יזומנו הצדדים לשימוע בעל פה.⁶³ אפשר לערער על החלטות המוסד לפני מוסד ברורות המוכר על-ידי ההתאחדות לפי כללי פיפ"א, ואם אין גוף כזה – לפני מוסד שיוכר על-ידי ארגון השחקנים העולמי (FIFPro).⁶⁴

3.4. כללים למעבר בין מדינות האזור הכלכלי האירופי (EEA)⁶⁵

במסגרת הסכמות שגובשו בין האיחוד האירופי ובין פיפ"א ואופ"א במרס 2001 נקבעו כללים בדבר מעבר שחקנים בין מועדונים ממדינות המשתייכות לאזור הכלכלי האירופי (EEA):⁶⁶

- במעבר ממועדון שמשתייך לקטגוריה נמוכה למועדון שמשתייך לקטגוריה גבוהה יבוסס חישוב הפיצויים על עלויות ההכשרה הממוצעות בשתי קטגוריות.⁶⁷
- במעבר ממועדון שמשתייך לקטגוריה גבוהה למועדון שמשתייך לקטגוריה נמוכה יבוסס החישוב על עלות ההכשרה בקטגוריה הנמוכה.⁶⁸
- מועדון אשר לא מציע לשחקן שהוכשר בקבוצתו חוזה העסקה בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הנוכחי אינו זכאי לקבל פיצויי הכשרה, אלא אם כן הוא מצליח לתת הצדקה מיוחדת למתן פיצויים לנוכח נסיבות חריגות.⁶⁹

⁶¹ FIFA, [National Dispute Resolution Chamber \(NDRC\): Standard Regulations](#), May 2007, Preamble.

⁶² Ibid, Article 3.

⁶³ Ibid, Articles 19, 20.

⁶⁴ Ibid, Article 34.

⁶⁵ מדינות האיחוד האירופי וכן איסלנד, נורבגיה וליכטנשטיין.

⁶⁶ FIFA, [Commentary on the Regulations for the Status and Transfer of Players](#), Annex 4, Article 6.1.

⁶⁷ FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015, Annex 4, Article 6.1(a).

⁶⁸ Ibid, Annex 4, Article 6.1(b).

⁶⁹ Ibid, Annex 4, Article 6.3.

4. פיצויי הכשרה במדינות נבחרות

להלן יוצגו הנהלים בדבר פיצויי הכשרה הנהוגים בכמה מדינות המשתייכות לאופ"א: אנגליה, צרפת, איטליה, ספרד ואירלנד (בלוח 3 בסיום המסמך מובא סיכום מידע חלקי על הנהלים למתן פיצויי הכשרה במדינות שלא נסקרו במסמך – ארמניה, שווייץ, פורטוגל והולנד – על בסיס מידע שהתקבל מההתאחדות לכדורגל⁷⁰). נסקרו מדינות שהתבקשו לסקור, וכן מדינות שהיה אפשר למצוא עליהן מקורות מהימנים ונגישים מבחינת שפה.

5. פיצויי הכשרה באנגליה⁷¹

מהמידע שברשותנו עולה כי באנגליה יש שלוש קטגוריות של שחקנים הנבדלות זו מזו בגיל השחקן או בטיב היחסים בינו ובין מועדון הכדורגל: **שחקן מתלמד (Academy Player)** הוא שחקן שגילו בין קבוצות הגיל "עד 9" ו"עד 21"⁷² אשר רשום במועדון כדורגל ומתאמן או משחק בו, מלבד שחקן בן 18 ומעלה אשר רשום במועדון כשחקן חוזה (ראו להלן); **שחקן תחת הסכם מלגה (Scholarship Agreement)** הוא שחקן מתלמד המשתייך לקבוצת הגיל "עד 16" ומעלה והגיע לגיל סיום חינוך חובה, אשר מקבל גמול כספי מהמועדון תמורת השתתפותו בפעילות; **שחקן חוזה (Contract Player)** הוא שחקן שגילו מעל 21 החתום על חוזה העסקה במשרה מלאה, להבדיל משחקן חובב או שחקן מתלמד. בקטגוריה זו נכלל גם שחקן בגיל 18–21 אשר לדעת צוות המועדון פיתח יכולות טכניות, טקטיות, פיזיות ופסיכולוגיות ברמה כזאת שאימון ומשחק באקדמיה לכדורגל לא יתרמו לו עוד.⁷⁵

במסמך הפרשנות של קובץ התקנות צוין כי קשה מאוד לתת הצדקה מספקת למתן פיצויים ללא הצעת חוזה העסקה וכי תשלום הפיצויים במקרה זה מוגבל לנסיבות חריגות ביותר. כדוגמה לנסיבות המצדיקות מתן פיצויים ללא הצעת חוזה העסקה מובא מקרה של קבוצה אשר עוברת לליגה לא מקצוענית ועל כן אין לה אפשרות להציע לשחקניה חוזה מקצועי. ראו:

FIFA, [Commentary on the Regulations for the Status and Transfer of Players](#), Annex 4, Article 6.3.

⁷⁰ The Israel Football Association, [Transfers of players between clubs](#), August 2012.

⁷¹ הנהלים המופיעים בפרק זה גובשו לקראת עונת 2012/13 והם תקפים לשתי הליגות הבכירות באנגליה, ה-Premier League וה-Football League. ראו:

The Football Association, [Youth Development Rules](#), July 1st 2012, retrieved: May 4th 2015.

האזכורים הביבליוגרפיים העיקריים שיובאו להלן נוגעים לתקנון ההתאחדות לכדורגל לעונת 2012/13:

The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#), Articles 275–292.

הנהלים מופיעים בשינויי ניסוח קלים גם בתקנוני הליגות לעונת 2014/15:

The Football Association Premier League limited, [Premier League Handbook: Season 2014/15](#), Articles 303–322; The Football Association Premier League limited, [Youth Development Rules Season 2013/14](#), Articles 291–308; The Football League, [Charter for Academy Players and Parents: youth development players' and parents' guide, season 2014/15](#), Youth Development Rules, Articles 291–308.

⁷² השייך לקבוצת הגיל נקבע לפי גיל השחקן ב-31 באוגוסט של השנה הרלוונטית.

The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#), Article 2.

⁷³ Ibid, Article 1.7.

⁷⁴ Ibid, Article 246; The Football Association Premier League limited, [Premier League Handbook: Season 2014/15](#), PLYD Form 11: Scholarship Offer.

⁷⁵ The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#), Article 1.7.

הכנסת

5.1. זכאות לפיצויי הכשרה

התנאים שקובעים את זכאותו של מועדון לפיצויי הכשרה תלויים בקטגוריה שהשחקן משתייך אליה:

5.1.1. זכאות לפיצויים בגין העברת שחקן מתלמד

רישום שחקן מתלמד (ובכלל זה שחקן תחת הסכם מלגה) במועדון כדורגל מחייב את המועדון בתשלום פיצויי הכשרה לכל מועדון שבו היה השחקן רשום בעבר.⁷⁶ זכאות המועדון לפיצויים מוגבלת למקרים שבהם המועדון הקודם דיווח על כוונתו לשמור על רישומו של השחקן כשחקן מתלמד, הציע לשחקן לחתום על הסכם מלגה והשחקן סירב או הגיע להסכמה הדדית עם השחקן על הפסקת ההסכם ביניהם ובתוך כך שמר על זכותו לקבל פיצויים, או שהשחקן עזב את המועדון בשל מעבר למקום מגורים מרוחק.⁷⁷

5.1.2. זכאות לפיצויים בגין רישום ראשון של שחקן חוזה

מועדון אשר מציע לשחקן להירשם בשורותיו לראשונה כשחקן חוזה מחויב בתשלום פיצויי הכשרה למועדון הקודם במקרים האלה: השחקן רשום במועדון המעביר כשחקן מתלמד; המועדון המעביר הציע לשחקן הסכם מלגה והשחקן סירב; השחקן חתם עם המועדון המעביר על הסכם מלגה וביקש לסיימו; השחקן סירב להצעת המועדון להסכם שחקן חוזה.⁷⁸

5.1.3. זכאות לפיצויים בגין העברת שחקן חוזה

העברת שחקן חוזה שטרם מלאו לו 24 בין שני מועדוני כדורגל מחייבת את המועדון החדש לשלם למועדון המעביר פיצויי הכשרה, ובלבד שהמועדון המעביר הציע לשחקן חידוש של החוזה עמו בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הקודם והשחקן סירב להצעה.⁷⁹ לשם שמירת זכויותיו של המועדון המעביר לפיצויים במקרה שהשחקן מסרב לחתום על חוזה עמו אך לא חותם על חוזה עם מועדון אחר, על המועדון להחתים את השחקן על חוזה זמני המאפשר לו להירשם במועדון אחר, להחתים את השחקן על חוזה על בסיס שבועי בתנאים שנקבעו בחוזה הקודם, או להמשיך ולשלם לשחקן את השכר הבסיסי לפי תנאי החוזה הקודם (במקרה זה נאסר על השחקן לשחק במועדון).⁸⁰

5.2. אופן חישוב הפיצויים

אופן חישוב הפיצויים תלוי גם הוא בקטגוריה שהשחקן משתייך אליה, וכן בגיל השחקן.

⁷⁶ The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#), Article 275.

⁷⁷ Ibid, Article 275.

⁷⁸ Ibid, Article 291.

⁷⁹ The Football Association Premier League limited, [Premier League Handbook: Season 2014/15](#), 2014, Articles V.14, V17; The Football League, [The Football League Regulations and Rules: Section 6 – Players](#), Posted: August 11th 2014, retrieved: February 4th 2015, Article 64.3.

התאריך הקובע לגיל השחקן הוא 30 ביוני. שחקן שגילו 24 עד 30 ביוני של השנה הרלוונטית רשאי לחתום על חוזה עם כל מועדון עם פקיעת החוזה הנוכחי שלו ללא הגבלות וללא צורך בתשלום פיצויים.

Ibid, Article 67.1.

⁸⁰ The Football Association Premier League limited, [Premier League Handbook: Season 2014/15](#), 2014, Article V.22; The Football League, [The Football League Regulations and Rules: Section 6 – Players](#), Posted: August 11th 2014, retrieved: February 4th 2015, Article 64.9.

5.2.1. העברת שחקן מתלמד בגיל 9–16 שלא הוצע לו הסכם מלגה

בהעברת שחקן מתלמד שגילו בין קבוצות הגיל "עד 9" ו"עד 16" שהמועדון הקודם לא הציע לו הסכם מלגה הפיצויים כוללים שני מרכיבים: תשלום ראשוני, המשולם למועדון הקודם האחרון שבו היה השחקן רשום (המועדון המעביר), ותשלום מותנה, שמשולם כאשר השחקן משחק בקבוצת הגיל "עד 12" ומעלה לכל מועדון שבו היה השחקן רשום בעבר.⁸¹

התשלום הראשוני שעל המועדון החדש לשלם למועדון המעביר ייקבע בהסכמה בין שני המועדונים,⁸² או יחושב בהתחשב במספר השנים שבהן התאמן השחקן במועדון: 3,000 ליש"ט בעבור כל שנה בין קבוצות הגיל "עד 9" ו"עד 11" ו-12,500–40,000 ליש"ט בעבור כל שנה בין קבוצות הגיל "עד 12" ו"עד 16", על-פי הקטגוריה שהמועדון משתייך אליה מבחינת השקעתו בהכשרת שחקנים.⁸³ לסכום המחושב מתווסף כל תשלום ראשוני ששילם המועדון המעביר כאשר השחקן נרשם בו.⁸⁴

התשלום המותנה (שמשולם כאמור לכל מועדון שבו היה רשום שחקן שמשתייך לקבוצת הגיל "עד 12" ומעלה) מורכב מתשלום הופעה ומשיעור הנגזר מתשלומים עתידיים שיתקבלו. תשלום ההופעה מחושב לפי מספר ההופעות של השחקן במשחקי קבוצת הבוגרים של המועדון (First Team Appearances⁸⁵): בעבור כל עשר הופעות (עד 100 הופעות) ישולמו 5,000–150,000 ליש"ט, לפי הליגה שאליה המועדון משתייך ומספר ההופעות.⁸⁶ נוסף על תשלום הופעה ישולמו 5% מסכום תשלומי הפיצויים, התשלומים בעבור הלוואות שחקן והתשלומים המותנים שיתקבלו בעקבות העברת השחקן למועדונים בתוך אנגליה ומחוצה לה, ו-20% מסכום תשלומי הפיצויים, התשלומים בעבור הלוואות שחקן והתשלומים המותנים שיתקבלו בעקבות העברה בין-לאומית של השחקן העולים על תשלומי הפיצויים והסולידריות שקבעה פיפ"א ועל הסכום ששילם המועדון החדש למועדון המעביר כדי לרכוש את רישום השחקן.⁸⁷

5.2.2. העברת שחקן מתלמד בגיל 17–21 ושחקן מתלמד שהוצע לו הסכם מלגה

בהעברת שחקן מתלמד שגילו בין קבוצות הגיל "עד 17" ו"עד 21" או שחקן מתלמד שהמועדון הקודם הציע לו הסכם מלגה, תקבע את סכום הפיצוי למועדון המעביר הוועדה לפיצויים בתחום הכדורגל המקצועי (Professional Football Compensation Committee),⁸⁸ ועליה יורחב להלן.

⁸¹ The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#), Articles 277, 279.

⁸² Ibid, Article 276.

⁸³ Ibid, Articles 280.1, 281, 282.

⁸⁴ Ibid, Article 280.2.

⁸⁵ הופעה היא השתתפות של השחקן בהרכב הפותח או כמחליף במשחק קבוע (first team fixture – משחקי ליגה שנקבעים מראש לעונה כולה).

Ibid, Article 285.1.

⁸⁶ 5,000 ליש"ט בעבור כל עשר הופעות במשחקי קבוצה בליגה השנייה של הליגה לכדורגל; 10,000 ליש"ט בעבור כל עשר הופעות במשחקי קבוצה בליגה הראשונה של הליגה לכדורגל; 25,000 ליש"ט בעבור כל עשר הופעות במשחקי קבוצה בליגת האלופות של הליגה לכדורגל; 150,000 ליש"ט בעבור כל עשר הופעות במשחקי קבוצה המשתייכת לפרמייר-ליג עד 60 הופעות, ו-100,000 ליש"ט בעבור כל עשר הופעות במשחקי קבוצה המשתייכת לפרמייר-ליג בין 70 ל-100 הופעות.

Ibid, Articles 283.1, 284.

⁸⁷ Ibid, Articles 283.2, 283.3.

⁸⁸ Ibid, Article 278.

5.2.3. רישום או העברה של שחקן חוזה

סכום הפיצוי ייקבע בהסכמה בין המועדון המעביר למועדון החדש. בהיעדר הסכמה בין המועדונים תקבע את הסכום הוועדה לפיצויים בתחום הכדורגל המקצועי (Professional Football Compensation Committee) לפי הקריטריונים שיפורטו להלן.⁸⁹

5.2.4. הוועדה לפיצויים בתחום הכדורגל המקצועי (Professional Football Compensation Committee)

(Committee)

חברי הוועדה: יושב-ראש עצמאי בעל רקע משפטי מתאים, שימונה לאחר קבלת אישור בכתב משתי הליגות הבכירות ומארגון השחקנים המקצועיים; נציג הליגה או הליגות שהמועדון המעביר והמועדון החדש משתייכים אליהן; נציג ארגון השחקנים המקצועיים; נציג ארגון המנהלים של הליגה.⁹⁰ הוועדה תקיים שימוע לצדדים לאחר הגשת כתבי טענות ומענה על כתבי הטענות בכתב.⁹¹

בהחלטת הוועדה אמורה להביא בחשבון בין השאר את הקריטריונים האלה: מעמד המועדון המעביר ומעמד המועדון החדש; עלויות ההכשרה בכל אחד מהמועדונים (ובכלל זה אספקת מגורים, מתקני אימונים ומשחק, צוות מקצועי ומינהלי, רכישת השכלה, ביגוד ומתקני רפואה); גיל השחקן והניסיון המקצועי שלו; משך הזמן שבו היה השחקן רשום במועדון המעביר; מודל האימון של השחקן במועדון המעביר; תנאי החוזים המוצעים לשחקן במועדון המעביר ובמועדון החדש; הסכומים ששולמו תמורת רישום השחקן במועדון המעביר.⁹²

6. פיצויי הכשרה בצרפת⁹³

על-פי המידע שברשותנו, בצרפת נהוגות הגדרות תפקיד שונות על הציר שבין שחקן חובב (Joueur Amateur) לשחקן מקצועי (Joueur Professionnel):⁹⁴ שחקן מתלמד (Joueur Apprenti) הוא שחקן צעיר שחתום על חוזה לשנתיים שמטרתו להבטיח לו הכשרה מקצועית שיטתית ומלאה; שחקן מבטיח (Joueur Aspirant) הוא שחקן שגילו בין קבוצת הגיל "עד 16" לקבוצת הגיל "עד 18" אשר סיים את תקופת לימודיו בבית-הספר; חוזה שחקן מתמחה (Joueur Stagiaire) הוא חוזה לשלוש עונות בעבור שחקן שגילו "עד 18", שתי עונות בעבור שחקן שגילו "עד 19" ועונה אחת בעבור שחקן שגילו "עד 20". לעתים שלוש הקטגוריות (שחקן מתלמד, שחקן מבטיח ושחקן מתמחה) מאוחדות ומכונות שחקן

⁸⁹ The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#), Article 292; The Football League, [The Football League Regulations and Rules: Section 6 – Players](#), Posted: August 11th 2014, retrieved: February 4th 2015, Article 64.5.

⁹⁰ The Football Association Premier League limited, [Premier League Handbook: Season 2014/15](#), Appendix 12: Regulations of the Professional Football Compensation Committee, Article 5.

⁹¹ Ibid, Articles 10, 13, 22.

⁹² Ibid, Articles 3, 4.

⁹³ בתרגום המידע בפרק זה סייעו שרה צוובנר ממרכז המחקר והמידע של הכנסת, רובי הרץ מיחידת המחשוב של הכנסת ועו"ד יעל טייב מהלשכה המשפטית של הכנסת.

⁹⁴ Ligue de Football Professionnel (LFP), [Charte du Football Professionnel, 2013-2014](#), Sous-Titre II, Sous-Titre III.

⁹⁵ התאריך הקובע לעניין גיל השחקן בצרפת הוא 31 בדצמבר בשנה המדוברת.

הכנסת

בהכשרה (Joueur en Formation). חוזה **שחקן עילית (Joueur Élite)** הוא חוזה לחמש שנים לשחקן שגילו "עד 19" ובו שתי עונות הכשרה (formation) ושלוש עונות כשחקן מקצועי, או חוזה לארבע שנים לשחקן שגילו "עד 20" ובו עונת הכשרה (formation) אחת ושלוש עונות כשחקן מקצועי. אין הכרח ששחקן יעבור בכל הקטגוריות לפני שייהפך לשחקן מקצועי.

6.1. זכאות לפיצויי הכשרה

למועדון שבו השחקן רשום בסטטוס של שחקן בהכשרה (קרי שחקן מתלמד, מבטיח או מתמחה) **שמורה זכות הראשונים להחתים את השחקן על חוזה חדש.**⁹⁶ אם השחקן מסרב להצעת המועדון ונרשם במועדון אחר,⁹⁷ המועדון המעביר זכאי לתשלום פיצויי הכשרה (indemnité de formation) מן המועדון החדש. הזכאות לפיצויים מותנית גם בכך שהחוזה המוצע מבטיח הכנסה שנתית שווה לזו שבחוזה הנוכחי לכל הפחות, אך מניסוח הדברים בתקנון לא ברור אם הכוונה לחוזה שהקבוצה המעבירה מציעה (כמו שנקבע בכללי פיפ"א בדבר העברות בין מדינות האיחוד ובכללי ההתאחדות האנגלית) או לחוזה שהמועדון החדש מציע.⁹⁸ זכות המועדון לפיצויים תישמר 24 חודשים.⁹⁹

6.2. אופן חישוב הפיצויים

בפיצויי ההכשרה נכלל תשלום ראשוני למועדון המעביר בעבור הכשרת השחקן מגיל 12 עד גיל 20: בעבור ההכשרה מגיל 12 עד גיל 15 ישולם סכום של 10,000 יורו על כל שנת הכשרה; בעבור ההכשרה מגיל 16 עד גיל 20 ישולם סכום של 10,000–90,000 יורו על כל שנת הכשרה על-פי רמת ההכשרה במועדון (בחלוקה לארבע קטגוריות).¹⁰⁰ **בפיצויים שהמועדון החדש צריך לשלם נכללים גם "פיצויי ערך" (indemnité de valorisation de la formation), הנגזרים מהתקדמותו המקצועית של השחקן במועדון החדש, ומשולמים למועדונים הקודמים שבהם היה השחקן רשום (ולא רק למועדון המעביר).** הפיצויים משולמים בגין הופעות של השחקן במשחקי ליגת האלופות, וכן בגין שילובו בסגל הנבחרת הלאומית והשתתפותו במשחקי הנבחרת בפועל, ויכולים להגיע עד לתקרה של 1.5 מיליון אירו.¹⁰¹ בכל הארכה של החוזה של השחקן במועדון החדש עד הגיעו לגיל 23 המועדון החדש נדרש לשלם למועדון הקודם פיצויים בגובה 12 משכורות חודשיות ברוטו לפי החוזה החדש. סכום זה כולל את כל ההכנסות מלבד בונוסים לא קבועים. כמו כן, אם המועדון החדש מעביר את השחקן למועדון שלישי, עליו לשלם למועדון הקודם 20% מהסכום שהוא קיבל בעבור ההעברה. מסכומים אלו ינוכו תשלומים ששולמו בגין הופעות של השחקן במשחקי ליגת האלופות והנבחרת הלאומית.¹⁰²

⁹⁶ Ligue de Football Professionnel (LFP), [Charte du Football Professionnel, 2013-2014](#), Article 261.

אם השחקן כפוף לחוזה שחקן מתלמד או שחקן מבטיח ומגיע לגיל 17, המועדון יכול להציע לו חוזה כשחקן מתמחה לשלוש שנים. בסיום החוזה כשחקן מתמחה המועדון יכול להציע לו חוזה חדש – כשחקן מתמחה, כשחקן עילית או כשחקן מקצועי.

⁹⁷ כשחקן מתלמד או מבטיח אם קודם לכן היה שחקן חובב, כשחקן עילית או מקצועי אם קודם לכן היה שחקן מתלמד או מבטיח, או כשחקן מקצועי אם קודם לכן היה שחקן מתמחה.

⁹⁸ Ibid, Article 261.2.

⁹⁹ Ibid, Article 261.2(c).

¹⁰⁰ Ibid, Article 261.2(a).

¹⁰¹ Ibid, Article 261.2(b).b1.

¹⁰² Ibid, Article 261.2(b).b2.

7. פיצויי הכשרה באיטליה¹⁰³

על-פי המידע שלרשותנו, באיטליה יש כמה קטגוריות של שחקנים לא מקצועיים: שחקן צעיר (giovani) הוא שחקן שגילו 16–8; ¹⁰⁴ שחקן ליגה צעיר (giovani di serie) הוא שחקן שגילו 14–19 אשר מקבל אימון והכשרה אינטנסיביים; ¹⁰⁵ שחקן חובב צעיר (giovani dilettanti) הוא שחקן שגילו 14–25 שמשחק בקבוצה המשתייכת לליגת החובבים הלאומית; ¹⁰⁶ שחקן לא מקצועי (non professionista) הוא שחקן חובב שגילו מעל 18. ¹⁰⁷

סעיף 6 לחוק מס' 91 משנת 1981, ¹⁰⁸ אשר עוסק ביחסים בין ספורטאים מקצועיים למועדוני ספורט, קובע שעל ארגוני הספורט לקבוע, כל אחד בתחומו, פיצויי הכשרה שישולמו, כששחקן מוחתם על חוזה העסקה ראשון, למועדון האחרון שבו השחקן השתתף בפעילות ספורט לצעירים או חובבים. ¹⁰⁹ סעיף 96 לתקנון פדרציית הכדורגל האיטלקית¹¹⁰ קובע כי בעת החתמה ראשונה של שחקן צעיר על חוזה כשחקן ליגה צעיר, כשחקן חובב צעיר או כשחקן לא מקצועי, יש לשלם פיצויי הכשרה למועדון או לשני המועדונים שבהם היה השחקן רשום במהלך שלוש השנים שלפני המעבר. סכום הפיצויים נקבע לפי הליגה שהמועדון המעביר משתייך אליה (ואם יש צורך – גם המועדון הקודם לו). ¹¹¹

כאשר שחקן חותם על החוזה המקצועי הראשון שלו (החתימה על חוזה מקצועי אפשרית בדרך כלל מגיל 19, ובתנאים מיוחדים – מגיל 16¹¹²), המועדון שעמו הוא חתם מחויב לשלם פיצויי הכשרה למועדון האחרון שבו היה השחקן רשום. הזכאות לפיצויים מותנית בכך שהשחקן היה רשום בשורות המועדון המעביר בעת חתימת החוזה המקצועי הראשון. סכום הפיצויים נקבע לפי גיל השחקן והליגה שאליה המועדון המעביר משתייך: 8,000–93,000 אירו בעבור שחקן שגילו עד 21 ו-5,500–83,000 אירו בעבור שחקן שגילו 22–25 (מהמידע שברשותנו עולה כי מדובר בסכום כולל, ולא בפיצוי לשנת הכשרה). אפשר להפחית את סכום הפיצויים בהסכמה בין המועדונים. ¹¹³

¹⁰³ בתרגום המידע המופיע בפרק זה סייע מר עודד בן-חור, יועץ מדיני בכיר לכנסת.

¹⁰⁴ Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte I: I soggetti, Titolo VI. – I Calciatori](#), Art. 31.

¹⁰⁵ Ibid, Art. 33.

¹⁰⁶ Ibid, Art. 32.

¹⁰⁷ Ibid, Art. 29, 32.

¹⁰⁸ [LEGGE 23 marzo 1981, n. 91: Norme in materia di rapporti tra società e sportivi professionisti. \(GU n.86 del 27-3-1981\).](#)

¹⁰⁹ Ineum Consulting and Taj (Société d'Avocats), [European Union: Study on training of young sportsmen/women in Europe – Final Report](#), June 2008.

¹¹⁰ Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte II: Le Funzioni, Titolo VII. – Rapporti tra Società e Calciatori](#).

¹¹¹ Ibid, Art. 96.

¹¹² Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte I: I soggetti, Titolo VI. – I Calciatori](#), Art. 28, 33

¹¹³ Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte II: Le Funzioni, Titolo VII. – Rapporti tra Società e Calciatori](#), Art. 99; KEA European Affairs (KEA) and the Center for the Law and Economics of Sport (CDES), [The Economic and Legal Aspects of Transfers of Players](#), January 2013; The Israel Football Association, [Transfers of players between clubs](#), August 2012.

נוסף על כך, המועדונים שבהם הוכשר השחקן מאז גיל 12 יקבלו סכום של 18,000 אירו כשהשחקן ישתתף לראשונה במשחק של ליגת הכדורגל הבכירה (Serie A) או במשחק של הנבחרות הלאומית או הנבחרת הצעירה.¹¹⁴

8. פיצויי הכשרה בספרד¹¹⁵

סעיף 14(1) לחוק מס' 1006 משנת 1985,¹¹⁶ שמסדיר את יחסי העבודה המיוחדים של ספורטאים מקצועיים, קובע כי כאשר ספורטאי חותם על חוזה עם מועדון ספורט חדש לאחר סיום תקופת החוזה הנוכחי שלו, המועדון המעביר עשוי להיות זכאי לפיצויי הכשרה מן המועדון החדש לפי התנאים שייקבעו בהסכם קיבוצי. בחוק מ-1991 נקבע שבכללים או בתקנונים של פדרציות הספורט הספרדיות ושל הליגות המקצועיות ייקבעו אמצעי הגנה ותמיכה במועדונים שמכשירים ספורטאים.¹¹⁷ סעיף 145 לתקנון הכללי של פדרציית הכדורגל הספרדית קובע כי כל העברה של שחקן תהיה כפופה להוראות הנוגעות להעברת שחקנים, לרבות התנאים בדבר פיצויי הכנה או הכשרה,¹¹⁸ אך התנאים עצמם אינם מפורטים בתקנון.

סעיף 18 להסכם הקיבוצי שנחתם בין הליגה הלאומית לכדורגל מקצועי (Liga Nacional de Fútbol Profesional – LNFP) לאיגוד הכדורגלנים הספרדים (Asociación de Futbolistas Españoles – AFE) ביולי 2014,¹²⁰ עוסק בפיצויי הכשרה (Compensación por preparación o formación), וקובע כי כאשר שחקן שגילו עד 23¹²¹ חותם על חוזה עם מועדון חדש לאחר סיום תקופת החוזה הנוכחי שלו, המועדון החדש ישלם למועדון הקודם פיצויי הכשרה בסכום שקבע המועדון הקודם באופן חופשי והכלילו ב"רשימות הפיצוי" עד 1 במרס בשנה שבה מסתיים חוזהו של השחקן.¹²² השחקן זכאי לקבל 15% מסכום הפיצויים שנקבע.¹²³ ההעברה מותנית בהסכמת המועדון החדש לשלם פיצויים.¹²⁴ זכות המועדון לפיצויים מותנה

¹¹⁴ Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte II: Le Funzioni, Titolo VII. – Rapporti tra Società e Calciatori](#), Art. 99 bis.; The Israel Football Association, [Transfers of players between clubs](#), August 2012.

¹¹⁵ בפרק זה מוצגים עיקרי הדברים מתוך מידע שאסף וסיכם עו"ד ליאור בן דוד מהלשכה המשפטית של הכנסת.

¹¹⁶ [Real Decreto 1006/1985, de 26 de junio, por el que se regula la relación laboral especial de los deportistas profesionales](#), artículo 14(1).

¹¹⁷ [Real Decreto 1835/1991, de 20 de diciembre. RCL 1991\3022, disposición adicional quinta.](#)

¹¹⁸ [Reglamento General. Real Federación Española de Fútbol](#), artículo 145.

¹¹⁹ הליגה הלאומית לכדורגל מקצועי, ובקיצור "הליגה" (La Liga), היא חלק מהתאחדות הכדורגל הספרדית, והיא מאגדת 42 מועדוני כדורגל (20 בליגה הראשונה ו-22 בליגה השנייה).

¹²⁰ [Convenio colectivo para la actividad del fútbol profesional \(código de convenio núm. 99002305011989\) suscrito entre la Liga Nacional de Fútbol Profesional y la Asociación de Futbolistas Españoles](#), octubre de 2014.

¹²¹ ב-30 ביוני של השנה שבה נעשית ההעברה. יצוין כי בהסכם קיבוצי קודם שנחתם ב-2008 הגיל המקסימלי היה 24. ראו:

[Convenio colectivo para la actividad de Futbol profesional \(Código de Convenio nº. 9902305\), suscrito con fecha de 31 de julio de 2008, resolución de la Dirección General de Trabajo de 21 de octubre de 2008, BOE 22 de septiembre de 2008](#), artículo 18.1

¹²² [Convenio colectivo para la actividad del fútbol profesional \(código de convenio núm. 99002305011989\) suscrito entre la Liga Nacional de Fútbol Profesional y la Asociación de Futbolistas Españoles](#), octubre de 2014, artículo 18.1, 18.2, 18.3.

¹²³ Ibid, artículo 18.8.

¹²⁴ Ibid, artículo 18.4.

בכך שלא היה חייב לשחקן סכום כסף כלשהו במועד הכללתו ברשימת הפיצוי ובכל התקופה שבה הוא היה ברשימה.¹²⁵

אם השחקן לא חתם על חוזה במועדון חדש, שמורה לו הזכות להמשיך לשחק במועדון הקודם בחוזה חדש לעונה אחת על-פי התנאים שנקבעו בחוזה לעונה האחרונה שהסתיים; התשלום שיקבל יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן בתוספת של 7% מהסכום שנקבע בעבורו ברשימת הפיצוי.¹²⁶ אם השחקן עבר למועדון שאינו מחויב לתנאי ההסכם הקיבוצי, בספרד או במדינה אחרת, המועדון המעביר יכול להשאיר את השחקן ברשימת הפיצוי לעונה נוספת. אם בתקופה זו השחקן עובר למועדון שמחויב לתנאי ההסכם הקיבוצי, מועדון זה יצטרך לשלם את פיצויי ההכשרה למועדון שהכליל את שם השחקן ברשימת הפיצוי.¹²⁷

בהסכם הקיבוצי שהוצג לעיל אין הוראות כלשהן בדבר גובה פיצויי ההכשרה ובדבר שיקולים וקריטריונים שעל-פיהם יחושב סכומם, וכאמור, נקבע בו שאת פיצויי ההכשרה יקבע המועדון הקודם של השחקן באופן חופשי.

9. פיצויי הכשרה באירלנד

סעיף 50 לתקנון התאחדות הכדורגל של אירלנד קובע כי ההתאחדות תסדיר מערכת נהלים בנוגע לפיצויי הכשרה ומנגנון סולידריות.¹²⁸ על-פי סעיף 14 להסכם ההשתתפות של הליגה הלאומית האירית,¹²⁹ אשר פועלת במסגרת התאחדות הכדורגל של אירלנד, לא ישולמו פיצויים (או כל תשלום אחר) בעבור העברת שחקן חובב בין מועדונים. אם הסטטוס של שחקן חובב משתנה והוא הופך לשחקן מקצועי (שחקן יכול להירשם כשחקן מקצועי מגיל 16 ואילך), יחולו הכללים התקפים בדבר העברת שחקן מקצועי (שיפורטו להלן), ותישמר זכות הראשונים של המועדון שבו השחקן היה רשום כשחקן חובב להחתים את השחקן על חוזה מקצועי.¹³⁰

על-פי סעיף 17.1 להסכם ההשתתפות, מועדון אשר הציע לשחקן שטרם הגיע לגיל 23,¹³¹ ושהועסק במועדון לפחות שתי עונות מלאות ועוקבות, או עונה אחת מייד לאחר שינוי הסטטוס שלו, לחדש את חוזהו אשר עומד לפוג בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הקודם, יהיה זכאי לפיצויי הכשרה אם השחקן יסרב להצעה.¹³²

¹²⁵ [Convenio colectivo para la actividad del fútbol profesional \(código de convenio núm. 99002305011989\) suscrito entre la Liga Nacional de Fútbol Profesional y la Asociación de Futbolistas Españoles](#), octubre de 2014, artículo 18.9.

¹²⁶ Ibid, artículo 18.6.

¹²⁷ Ibid, artículo 18.9.

¹²⁸ Football Association of Ireland, [Rules of the Association](#), March 4th 2015, rule 50.

¹²⁹ League of Ireland (SSE Airtricity league), [Participation Agreement 2010](#).

בהסכם ההשתתפות נקבעים התנאים שעל מועדון אשר מבקש להשתייך לליגה הלאומית לעמוד בהם. ההסכם עוסק בין השאר במבנה הליגה ובאופני הפעולה שלה, בנוהלי המשמעת הנהוגים בה וברישוי המועדונים.

Football Association of Ireland, [Rules of the Association](#), March 4th 2015, rule 1.

¹³⁰ League of Ireland (SSE Airtricity league), [Participation Agreement 2010](#), Articles 14.8, 14.24, 14.25, 14.26.

¹³¹ ב-1 בינואר בשנה של תום החוזה.

¹³² Ibid, Article 17.1 (v), (vi).

סכום הפיצויים ייקבע במשא-ומתן בין הצדדים. אם ההעברה לא נעשתה עד התאריך הקובע,¹³³ המועדון מחויב לפרסם בתוך שבועיים את סכום הפיצויים שהוא דורש בגין העברת השחקן, וכל אחד מהצדדים יכול לפנות אל המוסד ליישוב מחלוקות של ההתאחדות (Dispute Resolution Chamber – DRC) כדי שיקבע את סכום הפיצויים הסופי.¹³⁴ על-פי התקנות, סכום הפיצויים יהיה סך ההכנסה ברוטו של השחקן ב-12 החודשים שקדמו להעברה אם מדובר בשחקן מקצועי שהועסק במועדון לפחות שתי עונות מלאות ועוקבות, ומחצית סך ההכנסה ברוטו של השחקן ב-12 החודשים שקדמו להעברה אם מדובר בשחקן שהועסק במועדון עונה אחת לאחר שינוי הסטטוס שלו.¹³⁵ ממידע שמסרה ההתאחדות הכדורגל האירית להתאחדות לכדורגל בישראל באוגוסט 2012 עולה כי כששחקן חובב חותם על חוזה ראשון כשחקן מקצועי, המועדון שבו הוכשר השחקן יהיה זכאי לפיצויים בסכום של 500 אירו בעבור כל שנה שבה הוכשר במועדון.¹³⁶

9.1. המוסד ליישוב מחלוקות (Dispute Resolution Chamber – DRC)

הנהלים המסדירים את פעולת המוסד ליישוב מחלוקות של ההתאחדות הכדורגל של אירלנד עולים בקנה אחד עם הנהלים שהציעה פיפ"א לניהול מוסדות לאומיים ליישוב סכסוכים ונדונו לעיל. המוסד מוסמך לדון במחלוקות בין מועדונים ולשחקנים בנושאים של העסקה ויציבות חוזית ובמחלוקות בין מועדונים בנושאים של פיצויי הכשרה ותשלומי סולידריות.¹³⁷ בכל הרכב של המוסד ליישוב מחלוקות ישבו יושב-ראש שייבחר בהסכמה בין ארגון השחקנים המקצועיים של אירלנד (PFAI) לליגה מתוך רשימה של 3–10 משפטנים, נציג אחד מתוך רשימה של 3–10 אנשים שבחר ארגון השחקנים ונציג אחד מתוך רשימה של 3–10 אנשים שבחרה הליגה.¹³⁸ דיוני המוסד יתנהלו על בסיס הצהרות, עדויות ומסמכים בכתב, ובשעת הצורך יזמנו הצדדים לשימוע בעל פה.¹³⁹ על החלטות המוסד יהיה אפשר לערער לפני בורר בעל ידע רלוונטי לדיון במקרה המדובר אשר נכלל ברשימת הבוררים שאישר הוועד המנהל של ההתאחדות (אישר הבוררים נעשה אחת לשנה).¹⁴⁰

10. סיכום

בלוח 2 להלן יוצגו עיקרי הנהלים למתן פיצויי הכשרה במדינות שנסקרו. מהשוואת הנהלים התקפים בישראל לאלו התקפים במדינות אחרות שנסקרו עולים בין השאר ההבדלים האלה:

¹³³ 15 בינואר, חודש וחצי אחרי המועד שבו על המועדון להעביר לליגה את רשימת השחקנים שהוצעה להם הארכת חוזה, וחודש אחרי המועד שבו אם לא הגיב השחקן על הצעת המועדון ייחשב הדבר כאילו סירב להצעה.

¹³⁴ Ibid, Article 17.1(i), (iv), (v), (ix).

¹³⁵ Ibid, Appendix A, Article 2.

¹³⁶ The Israel Football Association, Transfers of players between clubs, August 2012.

¹³⁷ League of Ireland (SSE Airticity league), Participation Agreement 2010, Appendix A, Article 1.

¹³⁸ Ibid, Appendix A, Article 3.

¹³⁹ Ibid, Appendix A, Article 13, 19.

¹⁴⁰ Ibid, Article 33; Football Association of Ireland, Rules of the Association, March 4th 2015, Rule 168.

- בישראל אין מגבלת גיל לזכאות לפיצויים בעת מעבר ראשון של שחקן אשר שיחק בקבוצה רוב שנותיו.¹⁴¹ בתקנונים אחרים שנבחנו, גם אם אין הגבלה חד-משמעית של גיל השחקן, יש הגבלה של מועד חתימת החוזה המקצועי הראשון שלו – אירוע שהסבירות שיקרה אחרי המחצית הראשונה של שנות ה-20 של השחקן אינה גבוהה.
- בישראל המועדון המעביר אינו מחויב להציע חוזה העסקה לשחקן כדי שיהיה זכאי לפיצויים. בתקנונים אחרים שנבחנו יש חובה כזאת, ולעתים החוזה המוצע צריך להיות בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הקודם.
- בישראל, וכן בספרד ובאירלנד, הפיצויים משולמים רק למועדון המעביר. בתקנונים אחרים שנבחנו יש רכיב פיצויים המועבר לכל המועדונים שבהם הוכשר השחקן (ולעתים מותנה בביצועים עתידיים של השחקן).
- בישראל, וכן באירלנד, כאשר נקבע סכום פיצויים מינימלי,¹⁴² הוא אינו מושפע ממידת ההשקעה בהכשרת שחקנים צעירים של המועדון המעביר או של המועדון החדש (באיטליה החלוקה לקטגוריות היא לפי הליגה שאלה משתייך המועדון ולא לפי איכות ההכשרה, אם כי סביר שיש מתאם בין הדירוגים).
- בישראל חברי הגוף שמוסמך לפסוק במחלוקות בדבר פיצויי הכשרה (המוסד למעמד השחקן) ממונים על-ידי ועדה שחבריה הם בעלי תפקידים בהתאחדות או שנבחרו על-ידי בעלי תפקידים בהתאחדות. בתקנונים אחרים שבהם נבחנה הסוגיה (תקנון פיפ"א והתקנונים הרלוונטיים באנגליה ובאירלנד) יש הקפדה על עקרון הייצוג השוויוני של נציגי השחקנים ושל נציגי המועדונים בקרב חברי המוסד, עיקרון שפיפ"א מדגישה את חשיבותו. התקנון האירי תואם את המלצות פיפ"א להקמת מוסד לאומי לפתרון מחלוקות גם מבחינת אופני הפעלתו, ולא רק מבחינת מינוי החברים בו.
- להבדיל ממקומות אחרים שבהם נבחנה הסוגיה, בישראל החלטת המוסד למעמד השחקן מתקבלת בכל המקרים אך ורק על סמך כתבי טענות הצדדים, וללא שימוע בעל פה. כמו כן, בישראל, וכן באנגליה, החלטת המוסד היא סופית ואינה ניתנת לערעור.
- בישראל, כמו באנגליה, צרפת ואיטליה, בנהלים מפורטים השיקולים והקריטריונים שעל-פיהם יש לחשב את סכום הפיצויים אם לא נקבע סכום מינימום. באירלנד הפיצויים נגזרים מהכנסתו השנתית של השחקן, ואילו בספרד פיצויי ההכשרה נקבעים באופן בלעדי וחופשי על-ידי המועדון המעביר.
- בספרד, להבדיל ממדינות אחרות שנסקרו, הסדרת הנהלים נעשית ברובה בהסכם קיבוצי בין ארגון השחקנים להתאחדות.

¹⁴¹ כאמור, עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, ציין בהקשר זה כי לעתים קרובות שחקנים עוברים לראשונה בין קבוצות כבר בגיל 15–18. עו"ד ברק ציין עוד כי במקרים שבהם השחקן אכן עובר בפעם הראשונה מהקבוצה שבה שיחק מרבית שנותיו בגיל מבוגר, יש לכך השפעה על סכומי הפיצויים שייפסקו; דוא"ל, 7 ביולי 2015.

¹⁴² כאמור, ועדת אדלר המליצה (בנוגע להעברת קטינים) על שקילת המשאבים שהושקעו באימונו ובקידומו של הספורטאי לשם קביעת סכום פיצויי ההכשרה שישולמו לקבוצה המעבירה. להרחבה ראו פרק 2.2.4 במסמך זה, וכן תגובת ההתאחדות בהצעת שוליים 37.

במסמך נסקרו מדינות אשר משתייכות לאופ"א, כמו ישראל. באופ"א חברות מדינות שהתבקשו לסקור ומדינות אחרות שאפשר למצוא עליהן מקורות מידע מהימנים ונגישים מבחינת שפה. **בתשובה על פנייתנו בדבר ההבדלים שנמצאו ציינה ההתאחדות לכדורגל כי כאשר עוסקים בתשלומים שנועדו לאפשר למועדונים להמשיך לפתח שחקנים צעירים, ראוי להשוות את ישראל למדינות שבהן, לדברי ההתאחדות, תחום הכדורגל דומה במאפייניו לתחום זה בישראל (כגון אסטוניה, סרביה, מקדוניה והונגריה), ולא למדינות המובילות את תחום הכדורגל האירופי, בעיקר מבחינת המסגרת הכלכלית וההסדרים הכספיים בתחום ומבחינת תמיכת המדינה בספורט. לדברי ההתאחדות, השוואה שכזאת הייתה מעלה שההסדרים הקיימים בישראל הם מהראויים ומהמסודרים בעולם הכדורגל (ובכלל זה מדינות אחרות באירופה).**¹⁴³

לאחר הצגת עיקרי הנהלים למתן פיצויי הכשרה במדינות שנסקרו (לוח 2 להלן), יוצג בלוח 3 סיכום מידע חלקי על הנהלים למתן פיצויי הכשרה במדינות שלא נסקרו במסמך – ארמניה, שווייץ, פורטוגל והולנד – על בסיס מידע שהתקבל מההתאחדות לכדורגל.¹⁴⁴ יצוין כי לא התקבל מההתאחדות מידע על הנהלים להסדרת התחום במדינות אחרות.

¹⁴³ עו"ד אפרים ברק, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל בישראל, דוא"ל, 7 ביולי 2015.

¹⁴⁴ The Israel Football Association, Transfers of players between clubs, August 2012.

לוח 2: סיכום עיקרי הנהלים למתן פיצויי הכשרה במדינות שנסקרו

אירלנד	ספרד	איטליה	צרפת	אנגליה	פיפ"א	ישראל	
עד 23	עד 23	14–25	17–23**	9–24	16/18–23*	15–24 או עד העברה ראשונה מהקבוצה שבה שיחק השחקן מרבית שנותיו.	גיל השחקן (בעת ההעברה) המזכה בפיצויים
			** מגיל 17 המועדון המעביר יכול להציע חוזה התמחות, וסירוב השחקן לחוזה מזכה את המועדון בפיצויים. תשלומים בגין הארכת חוזה משולמים עד גיל 23.		* לא ברור עד תום אם הגבלת גיל הזכאות ל-23 תקפה גם בחתימה על חוזה מקצועי ראשון או רק בהעברת שחקן מקצועי.		
הפיצויים מותנים בהצעת חוזה בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הנוכחי מטעם המועדון המעביר	הזכאות לפיצויים מותנת בהכללת השחקן ברשימת הפיצוי. אם השחקן לא עובר למועדון חדש הוא זכאי לחוזה חדש במועדון הקודם בתנאים שעולים על תנאי החוזה הקודם	הזכאות לפיצויים בגין חתימה על חוזה מקצועי ראשון מותנת בכך שהשחקן יהיה רשום בשורות המועדון המעביר בעת חתימת החוזה המקצועי הראשון	הפיצויים מותנים בהצעת חוזה (בהגדרות תפקיד ספציפיות), וייתכן שעל תנאיו להיות שווים לפחות לתנאי החוזה הנוכחי	הפיצויים מותנים בהצעת הסכם שחקן מתלמד, הסכם מלגה או חוזה; בהעברת שחקן חוזה הפיצויים מותנים בהצעת חוזה בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הנוכחי מטעם המועדון המעביר	בעת העברה בין מדינות המשתייכות לאזור הכלכלי האירופי (EEA) הפיצויים מותנים בהצעת חוזה בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הנוכחי מטעם המועדון המעביר	לא	התניית הפיצויים בהצעת חוזה על-ידי המועדון המעביר

¹⁴⁵ בהעברה בין מדינות המשתייכות לאזור הכלכלי האירופי (EEA).

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

	ישראל	פיפ"א	אנגליה	צרפת	איטליה	ספרד	אירלנד
תנאים נוספים לזכאות		פיצויים לא ישולמו בגין מעבר למועדון מהקטגוריה הרביעית או אם המועדון המעביר הפסיק את חוזה ההעסקה של השחקן ללא סיבה מוצדקת (בלי לפגוע בזכויות הפיצויים של מועדונים שבהם הוכשר השחקן בעבר)	לשם שמירת הזכאות במקרה של העברת שחקן חוזה כאשר השחקן לא חותם על חוזה מקצועי במועדון אחר, על המועדון המעביר להחתים את השחקן על חוזה זמני ולשלם לו שכר			זכאות המועדון לפיצויים מותנת בכך שלא היה חייב לשחקן סכום כסף כלשהו במועד הכללתו ברשימת הפיצוי ובכל התקופה שבה נכלל ברשימה	זכאות המועדון לפיצויים מותנת בכך שהשחקן הועסק במועדון לפחות שתי עונות מלאות ועוקבות, או עונה אחת מייד לאחר שינוי הסטטוס שלו
למי ישולמו הפיצויים	למועדון המעביר	בחוזה מקצועי ראשון – לכל המועדונים שבהם הוכשר השחקן מגיל 12 עד גיל 21; במעבר של שחקן מקצועי – למועדון המעביר; תשלום סולידריות – לכל המועדונים שבהם הוכשר השחקן מגיל 12 עד גיל 23	שחקן מתלמד בן 9 – 16 שלא הוצע לו הסכם מלגה – התשלום הראשוני יועבר למועדון המעביר והתשלום המותנה יועבר לכל המועדונים שבהם הוכשר השחקן; שחקן מתלמד בן 17 – 21 או שחקן שהוצע לו הסכם מלגה – כפי הנראה רק למועדון המעביר; רישום או העברה של שחקן חוזה – כפי הנראה רק למועדון המעביר	תשלום ראשוני למועדון המעביר; תשלום מותנה (פיצוי ערך) לכל המועדונים שבהם הוכשר השחקן	למועדון המעביר; בחוזה ראשון כשחקן ליגה צעיר, כשחקן חובב צעיר או כשחקן לא מקצועי הפיצויים ישולמו לשני המועדונים שבהם היה השחקן רשום בשלוש השנים שלפני המעבר; בגין השתתפות במשחק בליגה הבכירה או במשחק נבחרת ישולמו פיצויים למועדונים שבהם הוכשר השחקן מאז גיל 12	למועדון המעביר	למועדון המעביר

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

אירלנד	ספרד	איטליה	צרפת	אנגליה	פיפ"א	ישראל	אופן חישוב הפיצויים
סכום הפיצויים יהיה שווה להכנסה השנתית ברוטו של השחקן אם הוא שחקן מקצועי שהועסק במועדון לפחות שתי עונות מלאות ועוקבות, ויהיה שווה למחצית ההכנסה השנתית של השחקן אם הוא הועסק במועדון עונה אחת לאחר שינוי הסטטוס שלו ; אם שחקן חובב חותם על חוזה ראשון כשחקן מקצועי, המועדון שבו הוכשר יהיה זכאי לפיצויים בסכום של 500 אירו בעבור כל שנה שבה הוכשר השחקן במועדון	המועדון המעביר הוא שקובע את סכום הפיצויים	סכום הפיצויים נקבע לפי גיל השחקן והליגה שהמועדון המעביר משתייך עליה	התשלום הראשוני מחושב לפי גיל השחקן בעת שנת ההכשרה המדוברת ושיוך המועדון המעביר לקטגוריות השקעה בהכשרה ; התשלום המותנה (פיצויי ערך) מחושב לפי הופעות השחקן במשחקי ליגת האלופות ושילובו בנבחרת הלאומית, ולפי שכרו במקרה של הארכות חוזה ההעסקה שלו עד גיל 23 ושיעור מהפיצויים שיתקבלו אם השחקן עובר למועדון שלישי	בעבור שחקן מתלמד בגיל 9-16 שלא הוצע לו הסכם מלגה, התשלום הראשוני נקבע בהסכמה או מחושב לפי גיל השחקן בעת שנת ההכשרה המדוברת ושיוך המועדון המעביר לקטגוריית השקעה בהכשרה, בתוספת כל תשלום ראשוני ששילם המועדון המעביר ; התשלום המותנה מחושב לפי מספר ההופעות של השחקן במשחקי קבוצת הבוגרים וכשיעור מתשלומים שיתקבלו במקרה של העברת השחקן למועדון שלישי ; שחקן מתלמד בן 17-21 או שחקן שהוצע לו הסכם מלגה, וכן ברישום או העברה של שחקן חוזה – הפיצויים ייקבעו על-ידי הוועדה לפיצויים בתחום הכדורגל המקצועי	תשלום ראשוני מחושב לפי גיל השחקן בעת שנת ההכשרה המדוברת ושיוך המועדון המעביר לקטגוריית השקעה בהכשרה (במדינות ה-EEA, במעבר מקטגוריה נמוכה לגבוהה – לפי ממוצע העלויות בין הקטגוריות) ; מחלוקות מובאות בפני המוסד ליישוב מחלוקות של פיפ"א (DRC) ; תשלום סולידריות מחושב כשיעור מסכום הפיצויים (לא כולל פיצויי הכשרה) שישולמו למועדון החדש אם השחקן עובר למועדון נוסף	בהסכמה, ובלעדיה – על-ידי המוסד למעמד השחקן ; סכום המינימום מחושב לפי גיל השחקן בעת שנת ההכשרה המדוברת	

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

איירלנד	ספרד	איטליה	צרפת	אנגליה	פיפ"א	ישראל	
כן	לא	כן (אפשר להפחיתו בהסכמה בין הקבוצות)	כן	לשחקן מתלמד בן 9–16 שלא הוצע לו הסכם מלגה	כן	לקבוצות הגיל 15–17 ו-21–24 (רק לקבוצה שבה שיחק השחקן רוב שנותיו; מותנה בהצעת חוזה בשכר מינימלי עד גיל 24)	קביעת סכום מינימום
23–16			תשלום ראשוני : 12–20 ; פיצויי ערך (לפחות בנוגע לתשלומים בגין הארכת חוזה) : עד גיל 23	16–9	21–12 (אלא אם כן הוכח שהוא סיים את הכשרתו קודם לכן)	21–12	טווח גילים שלפיו הפיצויים מחושבים (בעבור קבוצות הגיל שנקבע להן סכום מינימום)
לשחקן חובב שחותם על חוזה ראשון כשחקן מקצועי : 2,164 ש"ח		לשחקן שגילו עד 21 : 402,439–34,618 ש"ח ; לשחקן שגילו 22–25 : 359,166–23,800 ש"ח ; מהמידע שברשותנו עולה כי סכומים אלו משמשים פיצוי על כל תקופת ההכשרה, ולא על שנת הכשרה אחת	389,457–43,273 ש"ח	גיל 9–11 : 18,139 ש"ח גיל 12–16 : 75,581–241,860 ש"ח	389,457–43,273 ש"ח	גיל 15–17 : 10,000–70,000 ש"ח ; גיל 21–24 : 54,000–160,000 ש"ח	סכום מינימום לשנת הכשרה בש"ח (שער המרה של 13 במאי 2015)

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

לוח 3: הנהלים למתן פיצויי הכשרה בכמה מדינות שלא נסקרו במסמך¹⁴⁶

הולנד	פורטוגל	שווייץ	ארמניה	
פיצויי ההכשרה וסולידריות לפי כללים הדומים לכללי פיפ"א	עד 23 כאשר שחקן חותם על חוזה מקצועי ראשון	עד 23 השחקן יכול להיות חובב או מקצועי	19–8	גיל השחקן (בעת ההעברה) המזכה בפיצויים
			הפיצויים ישולמו רק אם השחקן התאמן במועדון שנה אחת לפחות	תנאים נוספים לזכאות
	לכל המועדונים שבהם הוכשר השחקן בגיל 23–12			למי ישולמו הפיצויים
	סכום קבוע לשנת הכשרה שנקבע לפי גיל השחקן והליגה שאליה המועדון משתייך ; יש גם מנגנון סולידריות הפועל לפי העקרונות של המנגנון של פיפ"א	סכום קבוע לשנת הכשרה שנקבע לפי רמת ההכשרה במועדון המעביר	מכפלה של שכר המינימום בשנת המעבר במקדם (1–12) שנקבע לפי גיל השחקן	אופן חישוב הפיצויים
	כן		כן	קביעת סכום מינימום
	23–12	21–12	19–8	טווח הגילים שלפיו הפיצויים מחושבים

¹⁴⁶ המידע המובא בלוח זה לקוח ממסמך המסכם בדיקה שערכה ההתאחדות לכדורגל בישראל מול התאחדויות כדורגל בכמה מדינות באוגוסט 2012, לקראת שינוי בתקנון ההתאחדות בדבר העברת קטינים.

The Israel Football Association, Transfers of players between clubs, August 2012.

הולנד	פורטוגל	שווייץ	ארמניה	
	389,457–43,273 ש"ח		15,059–1,255 ש"ח* * היות שתשלום נקבע לפי מכפלה של שכר המינימום, הוא עשוי להשתנות משנה לשנה.	סכום מינימום לשנת הכשרה בש"ח (שער המרה ל-13 במאי 2015)

מקורות

חקיקה ופסיקה

- חוק הספורט, התשמ"ח-1988.
- ה"פ 14213-11-14 פלוני נ' ההתאחדות לכדורגל בישראל – המוסד למעמד השחקן ואח', 9 בדצמבר 2014.

- [C-415/93 Union Royale Belges des Societes de Football Association and others v Bosman and others, \(1995\) ECR I-4921.](#)
- [LEGGE 23 marzo 1981, n. 91: Norme in materia di rapporti tra societa' e sportivi professionisti. \(GU n.86 del 27-3-1981\).](#)
- [Real Decreto 1006/1985, de 26 de junio, por el que se regula la relación laboral especial de los deportistas profesionales.](#)
- [Real Decreto 1835/1991, de 20 de diciembre. RCL 1991\3022, disposición adicional quinta.](#)

תקנונים והסכמים

- ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון בית-הדין העליון](#), עדכון אחרון: אוקטובר 2011.
- ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון היסוד](#), עדכון אחרון: יולי 2012.
- ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), עדכון אחרון: ינואר 2014.
- ההתאחדות לכדורגל בישראל, [תקנון רישום](#), ינואר 2001.
- [Convenio colectivo para la actividad del fútbol profesional \(código de convenio núm. 99002305011989\) suscrito entre la Liga Nacional de Fútbol Profesional y la Asociación de Futbolistas Españoles](#), octubre de 2014.
- [Convenio colectivo para la actividad de Futbol profesional \(Código de Convenio nº. 9902305\), suscrito con fecha de 31 de julio de 2008, resolución de la Dirección General de Trabajo de 21 de octubre de 2008, BOE 22 de septiembre de 2008,](#)
- ECA, EPFL, FIFPro and UEFA, [Agreement regarding the minimum requirements for standard player contracts in the professional football sector in the European Union and in the rest of the UEFA territory](#), April 19th 2012.
- Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte I: I soggetti, Titolo VI. - I Calciatori.](#)
- Federazione Italiana Giuoco Calcio (F.I.G.C.), [Norme Organizzative Interne Della F.I.G.C., Parte II: Le Funzioni, Titolo VII. – Rapporti tra Societa' e Calciatori.](#)
- FIFA, [Circular letter no. 1418: Regulations on the Status and Transfer of Players - Categorisation of clubs and registration periods](#), May 2nd 2014.
- FIFA, [Commentary on the Regulations for the Status and Transfer of Players.](#)

הכנסת

- FIFA, [National Dispute Resolution Chamber \(NDRC\): Standard Regulations](#), May 2007.
- FIFA, [Regulations on the Status and Transfer of Players](#), April 2015.
- FIFA, [Rules governing the Procedures of the Players' Status Committee and the Dispute Resolution Chamber](#), December 2014, Article 4.
- The Football Association, [Youth Development Rules for 2012/13](#).
- The Football Association Premier League limited, [Premier League Handbook: Season 2014/15](#).
- The Football Association Premier League limited, [Youth Development Rules Season 2013/14](#).
- The Football League, [Charter for Academy Players and Parents: youth development players' and parents' guide, season 2014/15](#), Youth Development Rules.
- The Football League, [The Football League Regulations and Rules: Section 6 – Players](#), Posted: August 11th 2014.
- Football Association of Ireland, [Rules of the Association](#), March 4th 2015.
- League of Ireland (SSE Airtricity league), [Participation Agreement 2010](#).
- Ligue de Football Professionnel (LFP), [Charte du Football Professionnel, 2013-2014](#), Sous-Titre II, Sous-Titre III.
- '[Reglamento General. Real Federación Española de Fútbol](#)'.

פרסומים רשמיים

- הוועדה הציבורית בנושא שחרור ומעבר קטינים בין אגודות ספורט (ועדת אדלר), [דוח ביניים לצורך קבלת תגובות הציבור](#), מאי 2014.
- Commission of the European Communities, [White Paper on sport](#), July 2007.
- EU Work Plan for Sport, Expert Group 'Good Governance', [Deliverable 3: Supervision of sports agents and transfers of players, notably young players](#), December 2013.

מאמרים ודוחות מחקר

- Ineum Consulting and Taj (Société d'Avocats), [European Union: Study on training of young sportsmen/women in Europe – Final Report](#), June 2008.
- The Israel Football Association, [Transfers of players between clubs](#), August 2012.
- KEA European Affairs (KEA) and the Center for the Law and Economics of Sport (CDES), [The Economic and Legal Aspects of Transfers of Players](#), January 2013.
- Terviö Marko, "Transfer fee regulations and player development", *Journal of the European Economic Association* 4(5), 2006, pp. 957-987.

מכתבים

הכנסת

- שפר אורי, ראש מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט, מכתב תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום "דמי השבחה" בגין מעבר שחקני כדורגל בין קבוצות, 26 במרס 2015.

- ההתאחדות לכדורגל בישראל, מקבץ החלטות המוסד למעמד השחקן.

- ברק אפרים, היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל בישראל, דוא"ל, 7 ביולי 2015.

- קמר רותם, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל בישראל, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום "דמי השבחה" בגין מעבר שחקני כדורגל בין קבוצות, דוא"ל, 1 באפריל 2015.

אתרי אינטרנט

- ההתאחדות לכדורגל בישראל, הודעה לעיתונות: דיון בנושא ההסכם העסקה סטנדרטי לספורטאים, 9 במרס 2015.

- ההתאחדות לכדורגל בישראל, המוסד למעמד השחקן.

- FIFA, Dispute Resolution System.
- The Football Association, Youth Development Rules, July 1th 2012.

